

PROTOKÓŁ NR XXXVII/21
XXXVII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego
kadencji 2018-2023
22 listopada 2021 roku, godz.11⁰⁰

Sala Kolumnowa Sejmiku Województwa Lubuskiego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze

Punkt 1.

Otwarcie obrad XXXVII zwyczajnej sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:
Szanowni Państwo, otwieram XXXVII sesję Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2023.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek wita radnych i zaproszonych gości.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:
Szanowni Państwo, informuję, że na podstawie art. 21 ust. 1a ustawy o samorządzie województwa, obrady Sejmiku Województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagranie obrad jest udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego i na stronie internetowej Samorządu Województwa. Szanowni Państwo, Sejmik Województwa Lubuskiego przyznał „Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”: Pani Halinie Maszkiewicz, Panu Przemysławowi Andrzejowi Mikołajczakowi, Panu Franciszkowi Runiec, Panu Ryszardowi Marcinowi Zaradnemu. Dzisiaj mamy zaszczyt wręczyć te odznaczenia. Proszę Pana Mirosława Marcinkiewicza – Wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Lubuskiego o wygłoszenie laudacji.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz odczytuje laudacje.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek wraz z Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbietą Anną Polak wręczają „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lubuskiego”.

Laudacje stanowią załącznik nr 1 do protokołu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Jeszcze raz serdecznie gratuluję wyróżnionym. Szanowni Państwo, na podstawie listy obecności stwierdzam, że na stan 30 Radnych Województwa Lubuskiego, na sesji obecnych jest 29 osób i Pan Radny Jan Świrepo zdalnie, wobec tego Sejmik władny jest do podejmowania prawomocnych uchwał. Szanowni Państwo Radni informuję, że Klub Radnych Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska zmienił nazwę na Klub Radnych Platforma Obywatelska.

Lista obecności radnych stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Lista obecności zaproszonych gości stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Punkt 2.

Przyjęcie porządku obrad sesji.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waław Jan Maciuszonek:

Panie i Panowie Radni, otrzymaliście Państwo zaproszenie na sesję wraz z porządkiem obrad. Na wniosek Zarządu Województwa Lubuskiego proponuję rozszerzenie porządku obrad o:

- punkt 4a – Sprawozdanie z realizacji Programu Mała Retencja Wodna w Województwie Lubuskim za rok 2020.
- punkt 4b – Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały nr XXV/352/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 listopada 2020 roku w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii – druk nr 573/21.

- punkt 5a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej odroczenia spłaty rat pożyczki wraz z należnymi odsetkami, wynikających z umowy nr 2007/DF/6 z dnia 22 listopada 2007 r. ze zmianami, zawartej pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu a Województwem Lubuskim – druk nr 574/21.
- punkt 11a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czerwieńsk – druk nr 575/21.

Materiały i projekty uchwał, będące przedmiotem sesji, dostępne są na serwerze dla radnych. Szanowni Państwo, informuję, że chęć zabrania głosu będzie możliwa w momencie zarządzenia przeze mnie dyskusji. Jeżeli wyrażą Państwo chęć zabrania głosu, wcisnąć należy przycisk zielony „T” na terminalu do głosowania. Głos będzie udzielony zgodnie z kolejnością zgłaszania. Zabrać głos mogą Państwo dwukrotnie w jednej sprawie. Czas jednej wypowiedzi to max. 4 minuty. Czy są pytania, czy wnioski do porządku obrad? Proszę Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski.

Przewodniczący Klubu Radnych Platforma Obywatelska Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dzień dobry Państwu. Ja chciałbym w imieniu klubu zgłosić do porządku obrad rozpatrzenie Stanowiska Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie poparcia działań służb mundurowych, możliwości relacjonowania ich działań przez wolne media oraz pomocy humanitarnej na polsko-białoruskiej granicy Unii Europejskiej. Rozumiem, że Państwo ten projekt otrzymali dzisiaj i pozostawiam Panu Przewodniczącemu rozpatrzenie miejsca tego w porządku, ale sugeruję, żeby to było przed głosami wolnymi, na końcu obrad Sejmiku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję. Proszę Pani Radna Wioleta Haręźlak.

Przewodnicząca Klubu Radnych Samorządowe Lubuskie Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, przed sesją Sejmiku mieliśmy spotkanie z przedstawicielami wszystkich klubów, z Panią Marszałek,

z Panem Wicemarszałkiem. I na tym też spotkaniu ustaliliśmy Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie poparcia działań służb mundurowych na granicy polsko-białoruskiej – wschodniej granicy Unii Europejskiej. Zatem Panie Przewodniczący, wnoszę, aby w porządku obrad w punkcie c projekt tego stanowiska się pojawił. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

W punkcie 4c, tak? Dziękuję Pani Radna. Proszę, Pan Radny Tadeusz Ardelli.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Uważam, że sugestie, że otrzymaliśmy takie stanowisko przed sesją, to jest takie gołosłowne, bo nawet do Prezydium takie stanowisko zostało doręczone, ale Panom Kolegom – trzem Radnym. Ja już nie dostałem czegoś takiego i nie znam takiego stanowiska, więc myślę, że to jest takie wbijanie polityki do naszych obrad, kolejne, gdzie chcecie „wrzutki” robić, ponieważ skoro było ustalone jakieś stanowisko o czym mówiła Koleżanka – ja nie mam powodu, żeby nie wierzyć Pani Radnej – to nie wiem czemu ma służyć to, bo ja ten projekt przeczytałem, tego stanowiska – to jątrzyckielskie stanowisko. Do tej pory staraliśmy się, aby stanowiska w Sejmiku przyjmować przez aklamację, a szczególnie stanowiska, które są polityczne, bo ono ma taki charakter. Natomiast od pewnego czasu można zauważyć, że tutaj przez aklamację niewiele się robi. Pan Przewodniczący obiecywał obejmując stanowisko, że będzie jedna klub, że będzie nas próbował w jakiś sposób godzić. Widzę, że chyba nic z tego nie wychodzi, Panie Przewodniczący, skoro dochodzi do takiej sytuacji, która ma dzisiaj miejsce. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Dziękuję bardzo. Proszę Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo, wydaje mi się, że jesteśmy w jakimś matrixie. Są ustalenia, jest wykonana praca, odbywa się kilka spotkań, a na parę minut przed rozpoczęciem sesji jest „wrzuta” apelu, z którym nikt nie mógł się spokojnie zapoznać. Pani Marszałek, zgodnie z umową w czwartek na spotkaniu, w którym uczestniczyłam w muzeum z Panią

i Panem Radnym Łatwińskim, kończyliśmy to spotkanie takim stwierdzeniem, że stanowisko zostało przyjęte, wypracowane przez wszystkie kluby, z uwzględnieniem uwag i Pana Marcina Jabłońskiego, i Pana Radnego Marka Surmacza, gotowe do przyjęcia. Ja, Pani Marszałek, zobowiązałam się, że swoje zdanie w kwestii apelu dotyczącego obecności dziennikarzy na granicy i organizacji humanitarnych, żeby je włączyć w ten proces udzielania pomocy, zadeklarowałam, że jestem tym zainteresowana, zobowiązałam się, że przygotuję – znając cztery wersje Państwa pisma, apelu – przygotuję niepolityczne pismo. Zgodnie z deklaracją, wysłałam do Pani Marszałek taki przygotowany tekst. Szanowni Państwo, nawet kultura niewynikająca z urzędu powinna być taka, że jest odpowiedź. A dzisiaj Państwo wrzucacie radnym tekst i mamy go przyjąć. Dlaczego nie chcecie włączyć innych osób, które mają podobny punkt widzenia? Jak to wygląda? O jakie wartości wołacie Państwo, skoro nie umiecie wypracować wspólnie, bo to musi być wasze? Mam pytanie: dlaczego Pani Marszałek nie zaprosiła do wypracowania tego apelu na przykład mojej osoby, gdzie ja przygotowałam Państwu tekst? Możemy się zgadzać, nie zgadzać, ale tak jak w przypadku stanowiska, wszystkie kluby przyjęły go praktycznie bez większych uwag. Ten tekst przygotował mój klub, konkretnie ja, jako osoba. Teraz pytam: w jakiej sytuacji, w jakim świetle stawiacie Radnych? Jak długo będziemy się bawić w odpowiedzi i „wrzuty” za pięć dwunasta? Było sporo czasu, były intencje, była deklaracja woli. Państwo odrzucacie? To przyjmiecie Państwo ten tekst tylko własnymi głosami nie chcąc dla idei słusznej, jaką jest w mojej ocenie obecność dziennikarzy, obecność organizacji, które na zasadach skoordynowanych tą pomoc by niosły – Państwo wyłączać Radnych z tego! To czyje to jest województwo? Przypominam – ono jest nasze! Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję. Proszę, Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski:
Dziękuję bardzo. Tak, województwo jest wyborców, którzy głosują zgodnie ze swoim sumieniem, wyłaniając większość w Sejmiku, a każdy klub, przypomnę, ma prawo i możliwość zgłaszać swoje stanowiska w każdym punkcie, jaki uzna za stosowne - tak samo jak Państwa klub zgłosił swoje stanowisko, nad którym się pochylaliśmy.

Ale chcę uspokoić Państwa i myślę, że to, co proponujemy jest bardzo racjonalnym rozwiązaniem, usprawniającym to też, nad czym Państwo pracowali dlatego, że chcielibyśmy po prostu te dwa wcześniejsze – i apel, i stanowisko – skonsumować jakby w jednym dokumencie, bez zmiany propozycji Państwa klubu, który zgłosiła Pani Wioleta Haręźlak. I to, co Państwo wypracowaliście wspólnie, w tej naszej propozycji zostanie, jeżeli zostanie to przyjęte – na razie mówimy o projekcie, plus podnosimy te wszystkie aspekty w tym stanowisku, na które zwracaliśmy uwagę w apelu, który przygotowała Pani Marszałek. Czyli chcielibyśmy i apelujemy o to, żeby tak naprawdę wreszcie wiedzieć co się dzieje tam, na tej granicy, bo dzisiaj o tym nie mamy zielonego pojęcia. Więc jeżeli mamy wspierać nasze służby, to chcielibyśmy wiedzieć w jakiej intencji i chcielibyśmy mieć pełną wiedzę co się na tej granicy dzieje, a dzisiaj niestety tego nie wiemy. A trzecia rzecz dotyczy całego tego aspektu akcji humanitarnej, bo przecież nie możemy udawać, tam są ludzie, dzieci, którzy są w strasznych warunkach, którzy potrzebują takiej pomocy i zresztą nasi polscy rodacy, mieszkający w tamtych rejonach, pomagają uchodźcom. Więc chcielibyśmy jakby, żeby rzeczywiście mieć pełny obraz tego, co tam się dzieje, zawrzeć to wszystko w jednym stanowisku, bez odrywania czy apelowania tylko o to, że popieramy nasze służby mundurowe, bo to jest oczywiste, ale także zwracamy uwagę na bardzo ważne aspekty, które w tym stanowisku Państwa klubu nie zostały uwypuklone, a uważamy, że to powinno stanowić jedną całość. Zresztą ja to sugerowałem na posiedzeniu szefów klubów z Przewodniczącym. Dzisiaj odbył się nasz klub, który uznał to za stosowne, nie burząc Państwa intencji. Bo tak, jak jeszcze raz podkreślam – Państwa stanowisko w tej naszej propozycji jest zawarte bez zmian. Proszę się z tym zapoznać. Dlatego też, żebyśmy mieli jeszcze czas, proponuję, żeby ten punkt był rozpatrywany na końcu naszych obrad. Możemy zrobić przerwę, także pewnie zawsze jest taka przerwa obiadowa, będzie czas na rozmowy. Rozmawialiśmy też z innymi klubami koalicyjnymi i tutaj mamy wspólny pogląd. Dziękuję serdecznie.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję. Proszę, Pan Radny Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Ja chciałem powiedzieć, że to, żeby przedstawiciele klubów zebrali się, żeby zredagować treść Stanowiska w sprawie poparcia działań służb mundurowych, to była decyzja przecież Państwa, na spotkaniu z przedstawicielami klubów. I nie ja byłem tego inicjatorem, tylko Państwo zaprosili nas do muzeum i w tym gronie: Pani Marszałek Polak, Pani Radna Mrozek i moja osoba, i jeszcze łączyliśmy się z Panem Markiem Surmaczem, który wniósł konstruktywne uwagi do tego stanowiska. Była zgoda więc wydaje mi się, że powinniście Państwo na przyszłość oddelegowywać kogoś, kto ma jakiś mandat do... dlatego, że Pani Marszałek na tamtym spotkaniu to stanowisko się bardzo podobało, tak? Więc Państwo oddelegowujecie kogoś, kogo nie traktujecie poważnie, tak? Mówicie: Nie, nie, nie. To, co tam na tym spotkaniu Pani ustaliła, to nas to w ogóle nie interesuje. My mamy swoje zdanie i wszystko burzymy, tak? Dlatego, że chociażby po to było to spotkanie, żeby przekazać Państwu komunikat, że osoby, które za 15 tys. dolarów przyjeżdżają na Białoruś, poprzez biura turystyczne, nie są uchodźcami. I Państwo jakby ignorujecie w ogóle kompletnie to, co było mówione na spotkaniu przedstawicieli klubów, robicie swoje stanowisko, sugerujące jakoby rząd czy wojsko nie udzielało pomocy tam nieszczęśliwym ludziom na granicy. Świadczy to tylko o tym, że Państwo w ogóle nie macie zdolności porozumienia się ze światem zewnętrznym. Macie 100%, być może przegłosujecie co będziecie chcieli, bo macie prawdopodobnie większość. Natomiast to świadczy o tym, jak Państwo w sprawach tak ważnych dla Polski, gdzie się trzeba przeciwstawić propagandzie sowieckiej, w takiej ważnej sprawie nie jesteście zdolni do współpracy z Polakami.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję Panie Radny. Proszę Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, rzeczywiście to, o czym przed chwilą powiedział Pan Radny Łatwiński w szczegółach, mam nadzieję, że jest, dzięki także obecności dziennikarzy tutaj, jasno widoczne – w jaki sposób Klub Platformy Obywatelskiej manipuluje w tak poważnej sytuacji w skali zagrożenia granicy państwa. To po pierwsze. Po drugie: to, o czym było powiedziane

– zostało zwołane posiedzenie Przewodniczących Klubów. Wobec tego pytam też Pana Przewodniczącego Sejmiku, Pana Wacława Maciuszonka: za Pana wiedzą zostało rozumieć uzgodnione wspólne stanowisko? Wobec tego z jakiego powodu dzisiaj jest jakieś kolejne? Po to, żeby robić kolejne zamieszania? Czy było takie stanowisko uzgodnione, czy nie było? Proszę na to pytanie odpowiedzieć, bo traktujecie Państwo Sejmik, Radnych, Przewodniczących Klubów w sposób niepoważny i w taki sam sposób ten chaos panuje w województwie lubuskim na wielu innych obszarach. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję. Pani Marszałek Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, faktycznie, odbyło się spotkanie w czwartek rano z inicjatywy Pana Przewodniczącego w celu uzgodnienia stanowisk. Stanowisko zostało przygotowane, pierwsze stanowisko przez Klub Samorządowe Lubuskie. Pani Radna Wioleta Haręźlak przedstawiła to stanowisko. Również nasz klub przygotował apel w sprawie dopuszczenia dziennikarzy do swobodnego relacjonowania tego, co się dzieje na granicy wschodniej Polski i Białorusi. I również w tym apelu zawarliśmy nasze stanowisko dotyczące niesienia pomocy humanitarnej przez legalnie działające organizacje pozarządowe, organizacje, które też nie są tam dopuszczane w sposób legalny do niesienia pomocy ludziom. Takich stanowisk w Polsce jest bardzo dużo. Również kościoły podejmują takie stanowiska, prezydenci miast, inne organizacje, legalnie działające organizacje humanitarne. Na tym spotkaniu udało się wypracować kompromis osób uczestniczących w tym spotkaniu, co do projektu przedstawionego przez Panią Radną Wioletę Haręźlak. Zostały naniesione tam poprawki tylko stylistyczne, zgłoszone przez Radnego Marcina Jabłońskiego, które zostały przyjęte i uzgodniliśmy również co do treści drugiego apelu pewien konsensus. Nie wszyscy się z tym zgadzali. Zdanie odrębne zgłosił Radny Kazimierz Łatwiński, ale pozostali wyrazili wolę dalszej pracy. Dlatego wspólnie ustaliliśmy spotkanie zespołu redakcyjnego po to, żeby wypracować te dwa stanowiska odrębnie, chociaż w imieniu Klubu Platformy zgłosiłam potrzebę ujęcia tych trzech problemów w jednym stanowisku, ale nie zostało to zaakceptowane.

Takie spotkanie odbyło się w czwartek, faktycznie w muzeum, ponieważ tam wcześniej odbywała się Lubuska Rada Rozwoju. Niestety Pani Radna Wioleta Haręźlak nie mogła w nim uczestniczyć. W jej imieniu uczestniczyła Pani Ola Mrozek, co też niestety trochę skomplikowało sytuację, ponieważ w tym pierwszym spotkaniu Pani Mrozek nie uczestniczyła. I teraz tak: na tym naszym spotkaniu, co do pierwszego stanowiska dotyczącego podziękowania dla służb mundurowych, po wysłuchaniu też przez telefon uwag Pana Radnego Surmacza, wszyscy byliśmy zgodni, że należy je przyjąć. Dyskusja nie trwała długo, uważaliśmy, że należy podjąć to stanowisko. Natomiast co do apelu, który został przygotowany przez Klub Platformy Obywatelskiej, zarówno Radna Ola Mrozek, jak i Radny Kazimierz Łatwiński zgłosili szereg uwag. Krótko mówiąc – nie będę relacjonowała tego długiego spotkania – Pani Mrozek wyraziła gotowość poparcia stanowiska, jednak chciała popracować nad jego redakcją. Uznała, że też chce przychylić się do takiego stanowiska. Natomiast w moim odczuciu Radny Kazimierz Łatwiński nie wyrażał woli poparcia takiego stanowiska, uważał i to też przedstawił dzisiaj przed chwilą, że nie ma takiej potrzeby, żeby taki apel został wystosowany. Umówiliśmy się na piątek. Niestety w piątek to spotkanie się nie odbyło i to nie z mojego powodu czy też Pana Radnego Łatwińskiego. Ja dostałam informację od Pani Radnej Mrozek, że niestety nie może to spotkanie się odbyć, ponieważ nie ma gotowego apelu. Musi go wcześniej uzgodnić z koleżankami i kolegami. Napisała mi, że wcześniej nie da rady i że prześle to e-mailem – odczytuję z sms-a. Dlatego to spotkanie się nie odbyło, ale faktycznie otrzymałam wersję ustaloną przez Panią Olę Mrozek i przekazałam koleżankom i kolegom z koalicji tę wersję do uzgodnienia. Dzisiaj, wcześnie rano spotkaliśmy się, żeby uzgodnić nasze stanowisko. W wyniku naszych rozmów ustaliliśmy, że jednak powinna być jedna wersja stanowiska, która zawiera w całości stanowisko Klubu Samorządowe Lubuskie, bez żadnej korekty – w całości, tak jak to wcześniej ustaliliśmy. I w tym samym stanowisku uwzględniliśmy również nasz apel dotyczący dopuszczenia mediów do pracy na granicy białorusko-polskiej, zgodnie też z naszą intencją, którą wcześniej przedstawiliśmy, jak również dotyczącą pomocy, która jest potrzebna, a powinna być skoordynowana i powinna być umożliwiona dla organizacji, które legalnie działają i chcą nieść pomoc. I to wszystko. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję Pani Marszałek. Proszę, Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Marszałek, myślę, że brniemy tak mocno, że aż wstyd wszystkim, którzy są zorientowani w temacie. Prawda jest taka, że zadeklarowałam przygotowanie, Pani miała konferencję w Gorzowie. Ustaliliśmy, że jak Pani wróci, to będzie pole do rozmów. Nie wiem o której Pani wróciła, kalendarza nie sprawdzam, ale konsekwentnie odpisałam, że zostanie popołudniu ten tekst wysłany. Nie było mowy o jakimś terminie spotkania się w piątek ani o wyznaczonej godzinie. Pani Marszałek, nikt nie dał zgody dla wypracowanego kompromisem stanowiska, które przygotował Klub Samorządowe Lubuskie do tego, żebyście Państwo to stanowisko wchłonęli do swego apelu. Ustalenia były takie, że są dwa odrębne dokumenty: stanowisko i apel. Do tego apelu, który Państwo teraz przygotowali i zrobili „wrzutę” rano, trudno się odnieść. W związku z tym, uważam jeszcze raz, że to jest kpina z woli współpracy, że jest to dowód lekceważenia, że Państwo zszargaliście wszystkich, którzy wyrazili konsensus do tego, żeby to stanowisko przyjąć. Była mowa, że przyjęte zostanie wręcz przez aklamację, a Państwo we własnym gronie zdecydowaliście. Decyduje 30 radnych, a nie 8 radnych Klubu Platformy Obywatelskiej. Taka sytuacja nie może mieć miejsca. To kolejny dowód na to, jak bardzo Państwo nie chcecie współpracować. To jest kolejny dowód na to, jak próbujecie sobie nawet zawłaszczać tematy, bo w niektórych kwestiach możemy się zgadzać. I jeszcze jedno Pani Marszałek: ja napisałam do Pani e-maila z wiadomością do członków Klubu Samorządowe Lubuskie, w kilku punktach, zaznaczając na samym początku, że kwestie dotyczące głosowania nad ewentualnym apelem, który się pojawi, to jest indywidualna sprawa radnych. Że ja do Pani piszę e-mail we własnym imieniu, ponieważ taką podjęłam decyzję za wiedzą klubu, że będę chciała wesprzeć intencję. Natomiast nie będę chciała wspierać politycznego ujadania się, bo to nie rozwiązuje problemów, to jest zupełnie niepotrzebne. Dziękuję bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Panie Przewodniczący, ja w sprawie formalnej.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Przepraszam bardzo, nie skończyłam. Panie Przewodniczący, jeżeli tu już ma być taki miszmasz, że jest stanowisko, apel, a Pan Radny Ciemnoczołowski powiedział, że „możecie zgłaszać swoje apele”, wobec tego proszę o to, żeby mój apel wprowadzić jako kolejny podpunkt, gdzie ja odczytam. I jeszcze raz powtarzam: nie godzimy się na skonsumowanie stanowiska już przyjętego przez wszystkich przedstawicieli klubów. Dziękuję.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Panie Przewodniczący, ja w sprawie formalnej dlatego, że pierwszy raz widzę taką praktykę, żeby w sytuacji, kiedy klub zgłasza coś do porządku obrad, toczyła się w tym momencie dyskusja. Ja rozumiem, że nad tym stanowiskiem możemy dyskutować w momencie, kiedy ono zostanie przyjęte. Na razie w ogóle jeszcze Sejmik nie przyjął takiego punktu. Więc nad czym my w tym punkcie debatujemy? Chyba takiej dyskusji nie powinno być i proszę o przerwanie tej dyskusji i głosowanie tego wniosku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Proszę Pani Radna Gośniowska-Kola.

Przewodnicząca Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Mogę powtórzyć: głosujemy nad porządkiem obrad, Panie Radny i Panie Przewodniczący Klubu Platformy Obywatelskiej. Wobec tego, też w kwestii formalnej – zgłaszam w imieniu Klubu o wprowadzenie do porządku obrad stanowiska, które zostało wypracowane przez Przewodniczących Klubów, z racji tego, że szanujemy pracę wszystkich radnych i powagę tego Sejmiku, takie stanowisko uzgodnione powinno być wprowadzone do porządku obrad. Dziękuję.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: To ja w kwestii formalnej, Panie Przewodniczący. Chciałabym wyjaśnić w takim razie ile mamy stanowisk? Bo w tej chwili przed sobą mam stanowisko, które - w mojej ocenie - jest stanowiskiem Klubu Platformy Obywatelskiej, które jest zgłoszone. Mamy przed sobą Apel Sejmiku Województwa Lubuskiego, który sądziłam, że był wypracowany przez

Panią Radną Aleksandrę Mrozek. Ja tylko chciałam zwrócić uwagę, że nie wiem czy mam prawidłowy projekt, ale na drugiej stronie są pewne niespójności, są akapity, są przerwane zdania. Ja nie wiem czy ten projekt, który otrzymali radni e-mailem czy to dokładnie to? I czy w takim razie Pani Gośniowska-Kola zgłosiła trzecie stanowisko? To jeszcze jest trzecie stanowisko? Ja bym chciała, żeby to wyjaśnić, bo...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Pani Radna, wyjaśnię to na końcu. Bardzo proszę, Pan Radny Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz:

Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, ja apeluję o powagę naszych obrad w ogóle i wyrażanych opinii. Przygotowane stanowisko zamieszczono oficjalnie w katalogu dokumentów dzisiejszych obrad - 4a, jest dokumentem uzgodnionym. Nie ma innego w propozycji. Jest dopiero propozycja w tej chwili nowa, wnioskowana przez Przewodniczącego Klubu Platformy Obywatelskiej, ale w dokumencie, który uzyskaliśmy, czyli rozszerzające oświadczenie dla poparcia służb granicznych, które pracują na granicy, są takie sprzeczności, których się nie da zaakceptować. Nie można jednocześnie popierać Straży Granicznej i jednocześnie sugerować, że obrona granic może być synonimem pogwałcenia praw człowieka. Przecież to jest tak karkołomne intelektualnie, że autora bym wyrzucił z tej sali natychmiast, przecież tak nie może być. Stanowisko polityczne Platformy Obywatelskiej w tej sprawie ewidentnie zakłamuje rzeczywistość. No nie można...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ale tu nie ma dyskusji nad tym stanowiskiem, jeszcze nie jest przyjęte.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Panie Radny, skupiamy się na porządku obrad.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Szacunek, szacunek.

Zadbajmy o to, żeby autorytet Sejmiku jakoś wyglądał. I nie puszczajmy knotów, w których w oczywisty sposób są zawarte sprzeczności i opisywane zdarzenia

nieistniejące. Nie ma ani kryzysu humanitarnego, ani problemu ochrony granic, a dopuszczenie dziennikarzy na terenie działań wojennych, to jak ktoś naiwnie myśli, że jest swobodne i dopuszczalne, to niech bawi się żołnierzami.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Panie Radny, rozmawiamy na temat porządku obrad. Bardzo proszę Pani Radna Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Ja rezygnuję z głosu i proszę – tak, jak tu Przewodniczący naszego Klubu – o zakończenie dyskusji i przejście do przegłosowania. Ewentualnie są dwa stanowiska. Tutaj z Panią Radną ustaliśmy, że mamy generalnie trzy wersje. Więc ja rozumiem, że ostateczna wersja, która znajduje się na portalu jest wersją uzgodnioną pomiędzy waszymi klubami, tak? Tak mam rozumieć? I to jest ostateczna?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Pani Radna, jesteśmy przy porządku obrad.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Ale ja mam przed sobą już trzy dokumenty.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Po kolei będziemy głosować.

...głosy z sali...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Ale proszę się nie przekrzykiwać, tylko po kolei. Mówimy o porządku obrad i prosiłbym na tym się skupiać.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Mam taką propozycję, żeby jednak Biuro Sejmiku wydrukowało ten apel ostateczny dlatego, że Państwo może wiedzą – ja nie wiem jako radna. Ja bardzo proszę o wydrukowanie tego apelu,

o który Państwo tutaj optują, tak? I chcą wprowadzić do porządku obrad. Taka jest moja propozycja. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Proszę, Pani Radna Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Proszę Państwa, Szanowny Panie Przewodniczący, to jest obraz działalności Sejmiku. Państwo wprowadzili...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Proszę mówić o porządku.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Właśnie mówię o porządku obrad. Bardzo proszę jeszcze raz o to, żeby w imieniu naszego klubu wprowadzić do porządku obrad to stanowisko, które zostało wypracowane przez Przewodniczących Klubów.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ale ja zgłaszałem swój wniosek! O czym Pani mówi w tej chwili?

...głosy z sali...

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Proszę Państwa, to, że u Państwo nie ma wiedzy jakie są stanowiska, to jest Państwa problem – nie nasz. To Państwo dzisiaj wprowadziliście kolejne zamieszanie. Kluby spotkały się po to, żeby wspólnie wypracować treść stanowiska. I tak, jak to zostało przekazane, takie stanowisko zostało wypracowane. Jeżeli Państwo tego nie macie, to Państwa problem – komunikacyjny.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Panie Przewodniczący, proszę, żeby Pani Radna używała sformułowań: „stanowisko”, „apel”...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Proszę Pan Radny Mirosław Marcinkiewicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Szanowni Państwo, ja byłem na spotkaniu Pana Przewodniczącego z Przewodniczącymi Klubów i Wiceprzewodniczącymi. I na tym spotkaniu pojawił się pewien problem. Mianowicie: stanowisko czy apel w sprawie poparcia działań służb mundurowych zgłoszony przez Panią Haręźlak – to była jedna rzecz, a druga rzecz to było poparcie działań zmierzających do tego, żeby wolne media mogły funkcjonować na tym terenie i przekazywać swoje relacje oraz pomoc humanitarna. Konsensus polega na tym, że wszyscy muszą się co do tego dogadać. I tak, jak w sprawie pierwszej...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Panie Radny, ale proszę w sprawie porządku...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Teraz mówię o porządku. I tak, jak stanowisko, które tu zostało zgłoszone ewentualnie do przegłosowania – była zgoda wszystkich klubów. Do stanowiska drugiego, tego zgłaszanego przez nas na tym spotkaniu – nie było pełnej zgody, czyli żaden konsensus nie został osiągnięty. W związku z czym, Klub Platformy postanowił zebrać w jedno stanowisko całość po to, żeby móc kompleksowo odwołać się do tego, co się dzieje. I to jest stanowisko zgłoszone przez Przewodniczącego Klubu Pana Sebastiana Ciemnoczołowskiego, bez żadnej polityki. Więc ja wszystkich zachęcam do tego, żeby to stanowisko, które w pierwszej części jest praktycznie przepisaniem stanowiska zgłoszonego wcześniej przez Panią Haręźlak, uzupełnione o media oraz o pomoc humanitarną. Proponuję spokojnie przeczytać, przegłosować. I sprawa nie jest polityczna, jest polityczna – tak – bo żyje tym cała Polska i my wszyscy. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję. Jako ostatni głos proszę Pan Radny Kazimierz Łatwiński.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: Chciałbym powiedzieć, że dwie osoby: Pani Marszałek Elżbieta Polak na spotkaniu z Panią Aleksandrą Mrozek, na którym łączyliśmy się z Panem Radnym Surmaczem, ale też – jak się właśnie na tym spotkaniu dowiedziałem – Pan Marszałek Jabłoński, w konstruktywny sposób odnieśli się do tego stanowiska w sprawie służb mundurowych. I tu Pani Radna Mrozek mówiła jak Pan Marszałek Jabłoński rzeczywiście wniósł parę takich redakcyjnych korekt, które były oczywiste i cenne i tylko poprawiły to stanowisko. Natomiast potem włączyli się harcownicy i wojownicy polityczni. Wywrócili wszystko do góry nogami, bo ma być hucpa, ma być rozróżba, ma być tak, jak chcą propagandowe służby Putina i Łukaszenki. I mamy teraz właśnie ten problem i pasztet...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Ale proszę, proszę mówić o porządku obrad.

Radny Województwa Lubuskiego Kazimierz Łatwiński: I tu siedzący na sali prawnicy nawet nie zauważyli jaka jest różnica między uchodźcą a migrantem, który za 15 tys. dolarów przez biuro turystyczne przyjeżdża sobie do Białorusi. I w ogóle im to nie przeszkadza. Wstyd!

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Proszę jeszcze raz Pani Radna Wioleta Haręźlak.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Marszałek, ubolewam, ale muszę powiedzieć, że kolejny raz ...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Pani Wioleta Haręźlak!

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: ...manipuluje Pani dokumentami...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Pani Radna Wioleta Haręźlak.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ale to jest trzeci głos, przepraszam.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, ja wnioskuję przede wszystkim, żeby zamknąć tę dyskusję, Panie Przewodniczący, bo wszyscy w swoich materiałach przed sesją – Panie Przewodniczący, też z Pana sygnaturą – otrzymali dwie propozycje, to jest 4a i 4b. Pod 4a jest Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie poparcia działań służb mundurowych i w 4b jest apel, o którym mówi między innymi Pan Sebastian Ciemnoczołowski. Ja apeluję, Panie Przewodniczący, żebyśmy przystąpili do procedowania i do głosowania nad zmianą porządku obrad, który oficjalnie został zgłoszony i przez Pana również zapisany w materiałach, które dostaliśmy przed sesją. I jeszcze jedna uwaga: Szanowni Państwo, jeżeli pracujemy nad czymś, jeżeli wspólnie wypracowujemy stanowisko, to nie wiem jakim sposobem nagle to stanowisko staje się częścią wspólną innego stanowiska bez wiedzy autorów tego stanowiska! To jest absolutnie nie do przyjęcia. I Szanowni Państwo, problem jest poważny, a my go naprawdę zaczynamy traktować niepoważnie. Zatem apeluję Panie Przewodniczący, żeby przystąpić do głosowania nad zmianą porządku obrad.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję bardzo. Szanowni Radni, ja chciałbym się odnieść do tego wszystkiego, co się tutaj dzieje.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: W sprawie formalnej: poproszę o 5 minut przerwy dla Klubu Platformy Obywatelskiej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Udzielę przerwy, przerwę zrobimy po mojej wypowiedzi. Chciałbym tylko się do tego wszystkiego odnieść, ponieważ ja, tak jak Radny Tadeusz Ardelli chciałbym

i uważam, że żeby ten apel miał sens, dobrze by było, żeby poparły go wszystkie kluby, żeby to było jednoznaczne, jednogłośnie. Po tej dyskusji widać, że to już jest niemożliwe. Chciałbym powiedzieć jeszcze, że tak, jak zadeklarowałem, tak chciałbym być przewodniczącym wszystkich radnych i wszystkich klubów, z tym, że robicie tutaj takie coś – nie wiem, chyba nawet oddychanie już jest polityczne. Ja od samego początku byłem przeciwny tym wnioskowi, ponieważ wiedziałem, że tak to się skończy. Nie jestem przeciwko podziękowaniu dla wojska, ale widziałem, że to będzie „wrzutka” właśnie polityczna, ten wniosek. Zareagowałem natychmiast, bo zrobiłem na następny dzień spotkanie z Przewodniczącymi - pierwsze było zdalne. Zareagowałem natychmiast, zorganizowałem spotkanie wszystkich przewodniczących z tym, że uzgodniliśmy zespół redakcyjny. Szanowni Radni, ja do dzisiaj nie dostałem jednolitego tekstu, żeby go wnieść na sesję. Jeżeli go nie dostałem, to niestety, ale takiego apelu jednolitego, uzgodnionego przez wszystkich na dzień dzisiejszy nie ma. Zresztą było to do przewidzenia, ponieważ atmosfera na tym spotkaniu była taka, że powiedzieć „wybuchowa”, to znaczy, że nie powiedzieć. Słuchajcie, moja propozycja jest taka – to już nie ważne kto zgłosił ten wniosek formalny, ale chciałbym się skupić w tej części na numeracji, żeby ten apel bez względu na to, jakie jest stanowisko, ale przenieść na punkt 15a. Za chwilę zrobimy przerwę, w międzyczasie będzie jeszcze przerwa obiadowa, żeby – jeżeli jest taka możliwość, jeżeli jest taka zgoda – to dopracować. Nie głosować wszystkich wniosków formalnych, bo na dzisiaj mamy wniosek formalny Pana Radnego Sebastiana Ciemnoczołowskiego, Pani Radnej Wiolety Haręźlak i Pani Aleksandry Mrozek. Te trzy formalne wnioski są i jeżeli nie zmienimy zdania, to po przerwie będą głosowane. Ogłaszam 15 minutową przerwę. Bardzo proszę i dziękuję.

przerwa

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Wznawiam obrady. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 4a – Sprawozdanie z realizacji Programu Mała Retencja Wodna w Województwie Lubuskim za rok 2020. Proszę o głosowanie, oddanie głosu.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

30 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 4a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 4b – Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały nr XXV/352/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii – druk nr 573/21.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Dziękuję, jednogłośnie.

30 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 4b.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad o punkt 4c, czyli wniosek Pani Radnej Wiolety Haręślak. Czy Pani Wioleta uzupełni czy sprawa jest jasna? Czyli głosujemy, proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „przeciw”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Pan Radny Zbigniew Kościk jeszcze. Tak, dziękuję, wszyscy.

12 radnych za, 18 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Czyli porządek obrad nie został rozszerzony o punkt 4c.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Czyli teraz poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad – jak tamten wniosek nie przeszedł 4c, czyli znowu możemy pod 4c oznaczyć wniosek Pani Radnej Aleksandry Mrozek. Tak, proszę Pani Radna?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowni Państwo. Ja, Pani Marszałek, do Pani apeluję w tym momencie – wysłałam do Pani wersję roboczą tak, żeby móc razem wypracować ten apel, w którym podniesione są kwestie pomocy i obecności. Państwo mnie nie zaprosiliście...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Pani Radna, to nie jest...

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: ...a Pani wersji roboczej...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: ...punkt, w którym będziemy dyskutować.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: ...nie miała prawa rozsyłać po Radnych jako mego stanowiska. Proszę to zdjąć.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Zgłaszała Pani wniosek formalny...

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Proszę to zdjąć.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Proszę o przegłosowanie. Wniosek Pani Radnej Mrozek. Pani Radna, proszę sprecyzować wniosek formalny.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Panie Przewodniczący, wycofuję wniosek, ponieważ wysłałam propozycję do współpracy i wypracowania wspólnego, o czym jest napisane w e-mailu, a Pani Marszałek rozesała to dzisiaj – z tego co wiem, to do swoich radnych, bo nie do wszystkich. Wycofuję!

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Dziękuję Pani Radna. Wniosek został wycofany. Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 5a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej odroczenia spłaty rat pożyczki wraz z należnymi odsetkami, wynikających z umowy nr 2007/DF/6 z dnia 22 listopada 2007 r. ze zmianami, zawartej pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu a Województwem Lubuskim – druk nr 574/21. Proszę o głosowanie.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Dziękuję.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 5a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 11a – Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czerwieńsk – druk nr 575/21. Proszę o głosowanie.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji został rozszerzony o punkt 11a.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Poddaję pod głosowanie rozszerzenie porządku obrad sesji o punkt 15a – Stanowisko Sejmiku – propozycja Platformy Obywatelskiej.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Prośba Edwarda Jana Fedko o reasumpcję głosowania.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Proszę o powtórne głosowanie, wyłącznie. Nie widzę problemu, żeby zagłosować ponownie. Bardzo proszę. Mamy to wykasowane?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Proszę o głosowanie. Pan Radny Jan Świrepo – za, czyli podsumowujemy. Dziękuję. 18 radnych za wnioskiem, 10 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

Porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami, poddaję pod głosowanie. Bardzo proszę o głosowanie.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Dziękuję bardzo. Jeszcze Pani Helena Hatka chyba, tak? Nie ma.

20 radnych za, 6 przeciw, 3 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że w wyniku głosowania porządek obrad sesji wraz z przegłosowanymi zmianami został przyjęty.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

Rozszerzony porządek obrad stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

Szanowni Radni, zanim przekażę prowadzenie obrad Wiceprzewodniczącemu Tadeuszowi Ardelli, chciałbym naprawdę prosić o nie przerywanie, o dyscyplinę. Już na poprzedniej sesji miałem taką chęć, żeby zrobić przerwę, ażeby głowy trochę ostygły na 2 czy 3 tygodnie. Bardzo bym prosił, żebyśmy to skończyli i nie marnowali

czasu swojego i innych. Proszę Pana Przewodniczącego Ardellego o prowadzenie do punktu 15a, który będę chciał prowadzić osobiście. Bardzo proszę.

Punkt 3.

Informacja o złożonych interpelacjach i zapytaniach.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Jak już wcześniej było ustalane z Przewodniczącymi Klubów, interpelacje i zapytania składacie Państwo na piśmie do Biura Sejmiku. W okresie międzysesyjnym do Biura Sejmiku do dnia 22 listopada wpłynęły: jedna interpelacja Radnej Aleksandry Mrozek, jedna interpelacja i trzy zapytania Radnej Beaty Kulczyckiej, jedna interpelacja Radnej Anny Synowiec, dwie interpelacje Radnego Sławomira Kowala i dwie interpelacje Radnej Małgorzaty Gośniowskiej-Koli. Czy są może jeszcze jakieś pytania, interpelacje? Proszę bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Ja mam pytanie do Pani Marszałek Polak w sprawie Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Zielonej Górze. Ja i pewnie wszyscy Państwo otrzymaliście w ostatnich dniach kopię pisma skierowanego do Marszałka Województwa Lubuskiego, pisma podpisanego przez zespół lekarsko-pielęgniarski zatrudniony w Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Zielonej Górze, z którego to pisma wynika – jeżeli jest to prawdą – duże zagrożenie dla Zielonej Góry i dla naszego województwa. Ja mam pytanie do Pani Marszałek, pytanie dotyczące tej sytuacji jaka ma miejsce w stacji, w Wojewódzkim Pogotowiu Ratunkowym w Zielonej Górze. Pytanie dotyczy podstawowej opieki zdrowotnej, dotyczy planów likwidacji nocnej, świątecznej opieki i likwidacji transportu sanitarnego z końcem roku 2021. Dlaczego zgadza się Pani i Rada Społeczna na tak znaczące ograniczenie działalności Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Zielonej Górze? Dlaczego zgadza się Pani i Zarząd Województwa na politykę prowadzoną przez obecną dyrekcję Wojewódzkiego Pogotowia w Zielonej Górze? Politykę, która prowadzi do tego, że nie tylko ograniczony zostanie dostęp dla mieszkańców Zielonej Góry do podstawowej opieki zdrowotnej w nocy czy w weekendy, ale efektem tej decyzji będzie to, że przeciążony będzie Szpital Kliniczny w Zielonej Górze, bo gdzieś ci pacjenci muszą się leczyć.

Kolejnym efektem tej decyzji będą problemy, jakie będą miały osoby chore, niepełnosprawne jeżeli chodzi o transport sanitarny. Kolejnym rezultatem tej decyzji będzie znaczące pogorszenie sytuacji finansowej Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Zielonej Górze, która i tak jest niepokojąca w tym roku, bo to pogotowie generuje już straty. Efektem tej działalności będzie dalsze pogorszenie sytuacji finansowej tego pogotowia. I co najbardziej mnie zaniepokoiło, bo przecież znam sytuację Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Zielonej Górze, że tej dyrekcji – za zgodą Pani Marszałek – po raz pierwszy, odkąd została przeprowadzona reforma ochrony zdrowia, uda się zlikwidować nocną, świąteczną opiekę w tym pogotowiu. Ja pamiętam jak myśmy walczyli 20 lat temu, żeby mieszkańcy Zielonej Góry mieli opiekę lekarską w nocy czy w święta. I proszę, żeby Pani Marszałek odpowiedziała mi dlaczego Państwo na to się zgadzacie? Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję Pani Radna, dziękuję. Proszę, jeżeli Radni mają jeszcze jakieś interpelacje – prosimy na piśmie, a Panią Marszałek ewentualnie o odpowiedź na piśmie, ewentualnie chciałaby się ustosunkować w informacji z pracy Zarządu. Tak?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie Przewodniczący, czy mogę odpowiedzieć?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ale ja poproszę o głos i kwestię wyjaśnienia...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Ale w jakiej sprawie?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Jest pytanie, które muszę zadać, bo zostało zadane na piśmie do Przewodniczącego i potrzebuję wyjaśnienia, na piśmie...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Ale Pani Radna, jest...

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ale moment! Panie Przewodniczący, była prośba o przywrócenie formuły zadawania prostych pytań w punkcie „Interpelacje i zapytania”. Nas nie interesuje statystyka kto ile napisał interpelacji, bo to jest na stronie. My chcemy uaktywnić i Sejmik, i Zarząd, który powinien odpowiadać na bieżące pytania, łącznie z Przewodniczącym. Szanowni Państwo, pięć pytań na piśmie. Miesiąc czasu nie ma odpowiedzi. Szanujmy się. Jako Radni nie pozwalamy sobie na takie lekceważenie. Proszę umożliwić funkcjonowanie Sejmikowi i przywrócić możliwość zadawania pytań w punkcie trzecim: „Interpelacje i zapytania”. Taka formuła obowiązywała. Zdjęto ją – z jakich powodów?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę Koledzy Radni, dopiero usiadłem i już mam problem, bo wszyscy mnie tu z każdej strony atakujecie. Myślę, że to wymaga rozważenia, spotkania Pana Przewodniczącego z przedstawicielami klubów, co do dalszego sposobu udzielania odpowiedzi i zadawania pytań na interpelacje, a dzisiaj pozwolicie, że będziemy kontynuować jak dotychczas, dobrze? Więc jeżeli ktoś ma jakieś interpelacje i zapytania, to proszę na piśmie. Panią Marszałek proszę o odpowiedź w ramach może następnego punktu: informacji z pracy Zarządu i wtedy może Pani ustosunkuje się do tej interpelacji, którą złożyła Pani Radna Hatka. Bardzo bym prosił.

Punkt 4.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Jeżeli chodzi w o bieżącą pracę Zarządu, to taka informacja została umieszczona w materiałach na serwerze dla radnych. Czy mają Państwo jakieś pytania do tej informacji? Proszę ewentualnie o zgłoszenia. A proszę Panią Marszałek o udzielenie odpowiedzi na te pytania, jeżeli się pojawią. Proszę, Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: ...brak dźwięku... dotyczący prac Zarządu, ale myślę, że ta informacja jest niepełna, w związku z tym pozwolę sobie uszczegółwić pytania i mam nadzieję, że uzyskam na bieżąco odpowiedzi, bo pytania nie są skomplikowane. Pani Marszałek, oficjalny portal Województwa Lubuskiego www.lubuskie.pl jest to portal, z którego czerpią wiadomości, wiedzę zainteresowani, nie tylko radni. Pytanie do Pana Wicemarszałka: skoro tak jest – a w tym temacie zadawałam interpelacje i odpowiedź na piśmie otrzymałam, że każdy tekst, który jest umieszczany, jest weryfikowany przez Członków Zarządu. Skoro tak, to Panie Marszałku Tomczyszyn, jak to się stało, że pojawił się tekst dotyczący inwestycji na terenie Zielonej Góry, planów budowania sali, z Pańskim udziałem, z Pańską deklaracją i po krótkim czasie tekst zniknął. To która jest wiarygodna postawa? Czy tekst, który Państwo pisaliście czy to, że winniście Państwo wytłumaczenie – kto zdejmuje, kto recenzuje ostatecznie? Było pytanie też do Pana Przewodniczącego Sejmiku: czy interesuje się tym jakie teksty pod adresem radnych są pisane? Nie ma odpowiedzi. Wobec tego pytanie, Panie Marszałku. I oczekuję na odpowiedź, bo jeżeli nie ma, to nie ma sensu dalej zadawać pytań. Bo mamy głuchy, niemy Sejmik, niemy Zarząd.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Trochę może kultury w tej debacie.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Tak, kultura jest właśnie taka, że Państwo przez 3 miesiące nie odpowiadacie na pytania - proste i oczywiste, które dziś umieszczę na portalu społecznościowym. Proszę Panie Marszałku o odpowiedź.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Ale Pani Mrozek nie prowadzi sesji.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Jeszcze nie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pani Radna, poprosimy o odpowiedzi, później Zarząd się ustosunkuje do wszystkich tych pytań.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Panie Przewodniczący, Pan chyba żartuje? Ja będę zadawać pytania i słuchać niemego Zarządu, który nie odpowiada?

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Inni Radni zadają pytania.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Przepraszam bardzo, ale nikt nam nie udzielił głosu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Procedura jest taka, że zadajemy pytania Członkom Zarządu i oni później ustosunkują się do tego.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Czekam na odpowiedź – proste.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę teraz o zabranie głosu przez Radną Chinalską.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, Pani Marszałek, Wysoka Rado, ja mam takie zapytanie do Pani Marszałek, ponieważ 4 lutego br. odbyło się spotkanie z realizatorem projektu unijnego – doprowadzenie tzw. ostatniej mili do domu, czyli sprawa światłowodów, bardzo istotna dla wielu mieszkańców naszego województwa, szczególnie w dobie pandemii. I od tamtego momentu, od 4 lutego niestety firma Orange Polska obiecała zrealizować, bo ma w projekcie swoim, w Powiecie Krośnieńskim skończenie pewnych inwestycji – do końca 2020 roku było zaplanowane. Do tej pory te inwestycje nie są podjęte. Chodzi mi tu szczególnie o miejscowość Czetowice,

Marcinowice są nieskończone. Chodzi mi też o gminę całą Gubin – wiejską, gdzie ta sieć jest rozprowadzana. Co z tymi inwestycjami, które powinny już się były dawno skończyć, a one jeszcze trwają i nie wiadomo kiedy nastąpi koniec? I druga sprawa: firma Orange Polska – bogata firma – zobowiązała się do lepszego kontaktu z samorządami i ze swoimi odpowiedziami na nasze zapytania i moje, jako radnej, ale firma niestety nie realizuje tych zobowiązań. I podobno ma się odbyć następne spotkanie właśnie z przedstawicielami tej firmy, realizującej projekt. W związku z tym, ja bym prosiła, żebyśmy my, jako radni, byli poinformowani...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pani Radna, pytania do Zarządu. Co to za interpelacja jest? Pani opowiada o Orange.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Ja mam tylko pytanie: kiedy skończą się te inwestycje zaległe? I mam jeszcze prośbę, żeby nas, radnych, zaprosić na spotkanie z Orange Polska. Bo wiem, że mają się spotkać wójtowie i burmistrzowie. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pan Radny Bogusław Motowidełko. Proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Bogusław Motowidełko: Pani Marszałek, wracam do wystąpienia Pani Heleny Hatki. Chciałbym w tym temacie jeszcze w jakiś sposób dopowiedzieć albo dopytać. Ja rozumiem, że Pani podjęła decyzję, gdyż – Pani Marszałek, to jest z jednej strony zapytanie, ale też i stwierdzenie, pozwolę sobie tak powiedzieć – gdyż Pan Dyrektor zdecydowanie zapowiedział to na posiedzeniu Rady Społecznej Pogotowia Ratunkowego. Najprawdopodobniej, gdyby nie miał przyzwolenia do takich działań, nie podejmowałby takich inicjatyw. Dlatego też Pani wie, że wiele miesięcy wstecz albo ponad rok, parokrotnie rozmawialiśmy o sprawach – nie bezpośrednio Pani ze mną, ale przedstawiciele pracowników, uprawnieni. I ta jego polityka, o której oni piszą – zresztą zakładam, że Pani to pismo czytała i nie chciałbym go w pełni cytować – w tej chwili właściwie poniosła całkowitą klęskę. Pan Dyrektor, jeżeli podejmuje decyzje co do jednostki podległej pod samorząd wojewódzki, to powinien przede wszystkim z Zarządem

ustalić swoje postępowanie, a nie wprowadzać kryzys społeczny w jednostce. Państwo lekarze – i tutaj nie ma mowy o jakiejś jednej grupie zawodowej – lekarze, pielęgniarki. Pan Dyrektor po raz pierwszy chyba zsolidaryzował wszystkie grupy społeczne w pogotowiu dlatego, że jak Pani wie, w poprzednich relacjach to ratownicy – biorąc pod uwagę sytuację własną – dosyć długo musieli tą sprawą się zajmować. I dzisiaj zdecydowanie stoją za tymi rozwiązaniami „za”, czyli za POZ-tem, opisano dokładnie, napisano ilu pacjentów, napisano o tym, że są to szczególnie młodzi pacjenci, wykazano liczby, wskazano dwudziestoletnią historię i ja nie wiem dlaczego ten Pan Dyrektor jeszcze pełni tę funkcję? Pani już dawno się zastanawiała nad tym – pamiętam – i przyznaliśmy sobie rację na jednym ze spotkań – może za daleko bym powiedział i nie chciałbym cytować słów, bo mógłbym nie powtórzyć tak dokładnie, jak Pani to wtedy powiedziała. Ale to było w rozmowie ze mną bezpośrednio, nie muszę tego cytować. Zgadaliśmy się obydwój – wtedy reprezentując pracowników, w tej chwili wypowiadam się w ich imieniu, bo jak wiadomo poproszono również mnie – oprócz tego, że Radnego to i Przewodniczącego Regionu. Państwa Radnych również poproszono, żeby się pochylić nad tą sprawą, bo dostaliście informację. Uważam, że Pan Dyrektor wywołał niepotrzebną klęskę swojego postępowania, tzn. mówię „klęskę”, bo nie zakładam, że on z tego wybrnie obronną ręką, powodując taką oto sytuację: kryzys społeczny w trakcie covidu – bardzo gratuluję. I na dodatek jeszcze powoduje to, że to Pani Marszałek będzie teraz prawdopodobnie jego – nie wiem – adwokatem? Czy też osobą, która w jakiś sposób zwróci nam uwagę, że to może błąd albo, że ten pan nie wie, co mówi. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Proszę Radna Małgorzata Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący, zabiorę głos w „sprawach różnych”.
Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Proszę Pani Radna Beata Kulczycka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Panie Przewodniczący, Szanowni Radni, doświadczenie moje w zadawaniu pytań na sesji Sejmiku, gdzie Pan Marcinkiewicz – Wiceprzewodniczący obiecał mi, że będą mi te odpowiedzi na piśmie udzielane bez zbędnej zwłoki, chcę Panu powiedzieć jak wygląda życie i doświadczenie. Otóż dostałam odpowiedzi po 14 dniach, czyli zgodnie, tak jak wygląda interpelacja, a niektóre z tych odpowiedzi – niektóre, bo nie wszystkie – chciałabym nazwać, że są lapidarne, lakoniczne i krótkie, ale powiem uczciwie: one są po prostu bezczelne. Chciałabym powiadomić, że odpowiedzi Pana Kotylaka właściwie mogę uznać, że są żadne i będę zadawała do Pana Kotylaka zapytania w formule dostępu do informacji publicznej, bo uważam, że dalsze dyskusje i współpraca w tym zakresie w ogóle nie wchodzi w grę. Oczekuję Panie Przewodniczący, że na te pytania, które zadam za chwilę, uzyskam odpowiedzi tu i teraz, bo na tym polega praca Zarządu, że odpowiedzi powinny być znane na moment zadania przez mnie tego pytania. Pytanie pierwsze: Panie Marszałku, dokładnie prawie rok temu Komisja Europejska prawie 18 mln przerzuciła na ścieżki rowerowe uznając, że będziemy mieli szansę składać projekty z dofinansowaniem. Panie Marszałku, jak wygląda ta alokacja 18 mln zł w RPO, bo konkursu w harmonogramie jak nie widać i nie słychać, tak nie ma. Kończy się perspektywa. Jest to bardzo oczekiwany konkurs dla samorządów. Widzę, jak wygląda projekt budżetu województwa i 5 milionowa dotacja samorządowa na ścieżki rowerowe. A ja chciałam zapytać o te 18 mln, które w ubiegłym roku w listopadzie, 19 listopada, Komisja Europejska zgodziła się przesunąć? Drugie moje pytanie dotyczy prostej odpowiedzi: ile kosztuje budynek pasywny – ta inwestycja – województwo? Ponieważ tak: z informacji przekazywanych publicznie wywnioskowałam różne wartości tego projektu – raz było 80 mln, później było 20 mln, Pani Marszałek, które żeśmy obiektywnie przyjęli jako wartość I etapu inwestycji. Dzisiaj, w projekcie budżetu województwa, widzę trzydzieści ponad siedem mln zł. Ja chciałam zapytać o prostą rzecz: skąd te 37? Czy Państwo dalej przesunięcia robicie w RPO na rzecz dokładnie zwiększenia dofinansowania w tym projekcie? Ponieważ uważam, że w stosunku do innych samorządów, które również cierpią ze względu na wzrosty cenowe na rynku, jest to po prostu nieuczciwe. 37 mln na budynek pasywny? Takiej kwoty jeszcze nie widziałam. I jeszcze jedna kwestia, która jest kwestią piątkowej informacji – Lubuskie Bony Wsparcia. My nie mamy chyba szczęścia, Pani

Marszałek do operatorów. Nie mamy, bo i Lubuskie Bony Wsparcia były tematem rozgorzałej dyskusji, a dzisiaj mamy Lubuskie Bony Rozwojowe. Moje pytanie jest krótkie: kto był koordynatorem tego projektu? Nie znęcam się politycznie kto, za co odpowiadał, bo mam wrażenie, że u nas cedowanie tej formuły na operatora powoduje, że za chwilę nie ponosimy jako województwo odpowiedzialności za działania operatora, a to jest bardzo istotne. Pani Marszałek, kto był koordynatorem tego projektu? Jaka prowizja przysługiwała Agencji Rozwoju Regionalnego na ten projekt? Trzecie pytanie, Pani Marszałek: czy w trakcie realizacji tego projektu operator, który był wręcz zmuszony i znał system PSF i bardzo dobrze wiedział kto wykonywał jaką rolę, jaką funkcję pełnił, czy operator w trakcie realizacji tych projektów podejmował czynności kontrolne na bieżąco? Czy karta oceny, którą potwierdził w niektórych przypadkach, była wynikiem kontroli, czy po prostu zwykłego przeoczenia, jeżeli mieliśmy do czynienia z fikcją w tym przypadku – ja nie mówię, że to jest fikcja, ja tylko mam przypuszczenia, że jeżeli była fikcja, to była to rola na pewno operatora do zweryfikowania tych rzeczy na miejscu. I trzecie moje pytanie dotyczy również kwestii operatora. Operator wiedział wszystko. System PSF miał dwa moduły. Bardzo dobrze wiedział kto szkolił i kogo szkolił. Szanowni Państwo, jak wyglądał system szkoleń? Kto – i teraz zadam to pytanie obiektywnie...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Rozumiem, że drugi głos, tak?

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Drugi głos proszę. Kto z pracowników Urzędu Marszałkowskiego przeprowadzał szkolenia w ramach Lubuskich Bonów Rozwojowych? Kto z pracowników, kto z Klubu Platformy bądź z Radnych Województwa miał szansę również uczestniczyć w tych Lubuskich Bonach Rozwojowych? Ponieważ ja naprawdę zaczynam się bać zlecenia przez województwa i powierzania roli operatorom tego rodzaju odpowiedzialnych zadań – 17 mln, 15 mln, prowizja dla operatora, a z tego mamy to, co mamy, Pani Marszałek, czyli tę sprawę, którą ja uważam i mam prawo ocenić jako bardzo negatywnie. Tzn. nie uważam, że ktoś nie ma prawa korzyści z tego czerpać, bo korzyści pana – przepraszam – kolegi Mejzy są takie same jak korzyści wielu innych pracowników, radnych, którzy czerpią korzyści z pieniędzy publicznych, więc uważam, że to jest

ogólnie mówiąc sprawa, do której ktoś ma prawo, a czy ktoś ma etykę i przyzwoitość, to jest, Szanowni Państwo, sprawa wtórna. Natomiast mam pytanie o czynności kontrolne: czy operator w tej sprawie przeprowadził rzetelną kontrolę skoro, Pani Marszałek, pieniądze zostały wypłacone? Ja znam system PSF. Ja próbuję dotrzeć do sedna sprawy: czy operator wystawił kartę oceny, bo na końcu operator wystawiał taką kartę oceny i za 10 dni była wypłata środków finansowych. Panie Marszałku Porycki, bo rozumiem, że nadzór nad tymi bonami rozwojowymi przeprowadzaliście wy jako departament. Czy ktoś to w ogóle sprawdzał? Bo nadużyć w tej sprawie może być o wiele więcej. Dziękuję bardzo i proszę jeszcze raz: Panie Przewodniczący, ja proszę tu i teraz, bo się nie doczekam tych odpowiedzi. Cierpliwość jest cnotą, ale w tym przypadku, Panie Marszałku, to jest naprawdę naruszenie jakiegokolwiek przyzwoitości. Żeby przez miesiąc czasu, na jedno pytanie zadane na ostatnim Sejmiku, do dnia dzisiejszego Radna Województwa nie otrzymała odpowiedzi. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pan Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Dzień dobry, witam Państwa. Parę kwestii związanych z bieżącą działalnością Zarządu Województwa Lubuskiego. Pierwsza kwestia: Pani Marszałek, czy w bieżącej pracy Zarządu Województwa Lubuskiego Państwo zamierzacie się efektywniej interesować kwestiami szczepień dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego, przez stosowanie różnego rodzaju benefitów, zachęceń typu dzień wolny od pracy, nagroda finansowa czy – tak jak ostatnio w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego – praca zdalna dla osób zaszczepionych? I kiedy, Pani Marszałek, rozważacie Państwo wprowadzenie choćby paszportów covidowych w instytucjach podległych samorządowi województwa – teatr, filharmonia, itd.? Druga kwestia: Pani Marszałek, czy Państwo w bieżącej działalności swojej analizujecie wzrost zatrudnienia w Urzędzie Marszałkowskim? Jak to wygląda w ostatnim okresie? I proszę powiedzieć czy – w związku ze wzrostem cen – ma Pani jakiś pomysł, żeby wesprzeć pracowników w okresie przedświątecznym dodatkowymi jakimiś środkami, premiami czy z funduszu socjalnego, czy w ramach jakiś premii stosowanych, itd.?

I trzecia kwestia, odnosząca się do bieżącej działalności Zarządu Województwa Lubuskiego: proszę powiedzieć jak wygląda kwestia premii dla Członków Zarządu i dla dyrektorów departamentów w ostatnim czasie? Czy Państwo przyznawaliście takie premie? Jeżeli tak, to w jakiej wysokości? Dziękuję ślicznie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pani Aleksandra Mrozek – drugi głos.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję. O politykę kadrową zapytał po części Radny Kościk, a ja konkretnie skieruję pytanie dotyczące zwiększania zatrudnienia w poszczególnych komórkach w kontekście efektu, który powinien być widoczny. Taką komórką, w której ostatnio zwiększono zatrudnienie, to mamy drugi etat Dyrektora Biura Sejmiku. Poszliśmy na bogato – Pan Przewodniczący ma osobistego asystenta. Tak to wygląda, a brakuje odpowiedzi miesiącami na pytania kierowane. Czy wobec tego polityka kadrowa i wydatkowanie pieniędzy jest słuszne, skoro na efekty to się nie przekłada? My możemy jeszcze pójść dalej – czterech asystentów, trzech wicedyrektorów, bo tak naprawdę to wszystko jest możliwe – życie pokazuje – natomiast nie ma odpowiedzi. Pani Marszałek, skoro nie mam odpowiedzi na pytania, które zadałam, a nie godzę się na takie marginalizowanie, że Państwo – tak, jak tutaj w dyskusji powiedział Radny Ciemnoczołowski: „niech se pogadają” – no to nie. Nie gadamy dla gadania. Gadamy dla rozwiązywania problemów. Pisałam i teraz wobec tego czy mam pisać do Pani Marszałek jeszcze, oprócz tego, że piszę do Przewodniczącego? Dlaczego nie otrzymujemy odpowiedzi na bieżące pytania w trakcie procedowania uchwał bieżących? To jest nie do przyjęcia, żebyśmy zadane pytanie kierowali potem na piśmie, mieli rozmytą odpowiedź. Więc może za dużo jest obsługi? Może za dużo personelu skoro nie ma efektywności? Trzeba to zweryfikować. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Nie ma innych zgłoszeń, w związku z tym proszę Panią Elżbietę Annę Polak o odpowiedzi na te pytania.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Dziękuję bardzo. Proszę Państwa, dwukrotnie powtórzyło się pytanie w sprawie pogotowia ratunkowego. Pan Dyrektor Wróblewski zdążył przynieść mi materiały, więc mogę dosyć szczegółowo odpowiedzieć, ale nie chciałabym skupić się tylko na tej sprawie. 11 listopada faktycznie zespół lekarsko-pielęgniarski zwrócił się do Marszałka Województwa z prośbą o interwencję w sprawie, o której Państwo mówicie. Następnego dnia, 10 listopada, skierowałam zapytania do pani pełniącej obowiązki Dyrektora Lubuskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia, przedstawiając ten problem, przede wszystkim dotyczący kryzysu podstawowej opieki zdrowotnej, ponieważ pogotowie ratunkowe w dużym zakresie przejęło obowiązki podstawowej opieki zdrowotnej, np. w ten weekend udzieliło 177 porad, kwalifikujących się do podstawowej opieki zdrowotnej i podczas każdego nocnego dyżuru w jednostce jest udzielanych co najmniej 80 porad dla najmłodszych pacjentów, dla dzieci. Nie mamy jeszcze odpowiedzi od pani Dyrektora Narodowego Funduszu Zdrowia. Jutro lub pojutrze jest umówione spotkanie z dyrektorem pogotowia, ponieważ takie problemy niestety będą i napięcia w związku z tym, że jesteśmy w czwartej fali pandemii. Brakuje lekarzy, brakuje specjalistów, a pogotowie ratunkowe jest bardzo obciążone, ponieważ trochę w tej chwili teraz się mało mówi na temat epidemii, nie ma lockdown'u, obostrzeń, ale służby medyczne walczą z koronawirusem. Nigdy nie było tak dużych zachorowań – dzisiaj padł rekord, ale również w naszym województwie. I to jest wielkie obciążenie dla właśnie medyków w pogotowiu ratunkowym, nie tylko w szpitalach. Ja krótko Państwu powiem, bo to na pewno wszystkich interesuje: w województwie lubuskim mamy dostępne jeszcze łóżka, ale naprawdę brakuje bardzo lekarzy i pielęgniarek. Na 574 łóżka covidowe – 392 są zajęte. W większości są to szpitale Samorządu Województwa Lubuskiego. W Szpitalu Uniwersyteckim mamy 184 łóżka covidowe, obłożenie na dzisiaj - 136, więc jest bardzo wysokie. 11 osób jest pod respiratorem. I w Gorzowie jest jeszcze trudniejsza sytuacja, ponieważ na 120 łóżek covidowych – 110 jest zajętych, także tylko jest 10 wolnych łóżek. I w Torzymiu: na 20 łóżek covidowych – 17 jest zajętych. Dlatego wniosek – od razu odpowiem Panu Radnemu Kościkowi – że jak najbardziej uzasadniony. Ja nawet dzisiaj z samego rana, pomimo gorącej dyskusji na temat ważnych stanowisk, które mamy dzisiaj dyskutować i podjąć, też wrzuciłam na swojego prywatnego Facebook'a informację o tym, że przyjąłabym właśnie trzecią

szczepionkę. Także dzisiaj – przepraszam – nie czuję się zbyt dobrze, bo różnie się to przechodzi, ale po to to zrobiłam, żeby zachęcić też, bo wszyscy dostajemy smsy co do szczepienia i żeby przypomnieć, że za darmo mamy powszechny dostęp do szczepienia i jest to niezwykle ważne. Gdy tylko było to możliwe, w okresie letnim organizowaliśmy punkty mobilne szczepień. Samorząd aktywnie się włączył, nie oglądając się na rząd, że jest to zadanie rządu. My szczepiliśmy na Piknikach Zdrowia, szczepiliśmy też tutaj – w sali kolumnowej w urzędzie. I takie podpowiedzi, które służą upowszechnianiu szczepień, jak najbardziej będziemy stosować, będziemy zawsze bardzo aktywnie promować. Też pomyślę o tym w jaki sposób nagradzać również te grupy zawodowe w urzędzie i w naszych jednostkach, które się zmobilizują i w pełni zaszczepią, bo przecież wiemy, że jest to możliwe. Na przykładzie Portugalii, Hiszpanii, gdzie ponad 90% obywateli się zaszczepiło – niestety w Polsce nie. Ale już nie będę tego rozwijała. Każdy z nas ma swoje zdanie na ten temat, także jak najbardziej – to, co Marszałek również zachodniopomorski zrobił, odważna decyzja, uważam słuszną, dotycząca pracy zdalnej dla tylko zaszczepionych. Bo jeżeli niezaszczepieni nie wierzą w covid, czują się bezpieczni – nie powinni korzystać z przywilejów. Tyle na ten temat. Na temat oczywiście Stacji Pogotowia Ratunkowego będziemy udzielać też na bieżąco informacji, po rozmowie z dyrekcją jak również z Narodowym Funduszem Zdrowia, ponieważ niestety w czasie pandemii trochę się lekarze rodzinni nam pozamykali i liczę na to, że Fundusz uaktywni pracę też podstawowej opieki zdrowotnej, bo ten ciężar przejęły pogotowia ratunkowe i również szpitalne oddziały ratunkowe, gdzie też obserwujemy zwiększenie pacjentów, olbrzymie obciążenie personelu. Następne pytanie Pani Radnej Chinalskiej. Tu się podzielimy z kolegą, z Marcinem Jabłońskim odpowiemy. Tak, prace w tym kierunku firma Orange prowadzi. W tej chwili może tylko przygotowywać projekty. Wiemy, że w ramach rządowego programu cyfryzacja będzie realizowana. Jest również zapowiedź dużego finansowania cyfryzacji i „ostatniej mili” w ramach Krajowego Planu Odbudowy, ale jak wszyscy wiemy, nie ma wciąż tych programów w Polsce. Dlatego nie mamy dobrych informacji na dzień dzisiejszy i dlatego do spotkania jeszcze nie doszło. Ale prace są prowadzone w kierunku podpisania szczegółowego porozumienia – o tym powie za chwilę Marcin Jabłoński. Niestety, programy nie są zatwierdzone jeszcze, także nie ma jeszcze źródła finansowania.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Ale przepraszam, mi chodzi o te, które były realizowane – Orange, zielonogórski Orange Światłowod. One są nieskończone, a miały być zrealizowane do końca 2020 roku. Chodzi mi o stan tych projektów. Ja nie pytam o te przyszłościowe.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: ...*brak głosu*..., takie spotkanie się odbędzie. Pani Radna Kulczycka – temat ścieżek rowerowych. To też poproszę Marcina Jabłońskiego, co do tej kwoty 18 mln, którą udało się wynegocjować i uzyskać zgodę Komisji Europejskiej. Pracujemy nad uruchomieniem konkursu. Budynek pasywny faktycznie teraz, według kosztorysu wstępnego, bo jest koncepcja gotowa, ma kosztować 36 mln, nie tak, jak wcześniej zakładaliśmy. Ale proszę Państwa, przecież wszyscy wiemy jak bardzo wzrosły koszty i dopiero przetarg zweryfikuje faktycznie koszty tego budynku w stosunku do kubatury, jaka jest proponowana na trzy departamenty, które mają tam mieć swoją lokalizację. Ja byłam w piątek w szpitalu w Gorzowie, Szpital w Gorzowie jest po przetargach na dostawę gazu na przykład. Cena wzrosła trzykrotnie. 3 mln w tym roku wynosiły koszty dostawy gazu, w przyszłym roku 9. I to jest najtańsza oferta. Za energię elektryczną dwukrotnie wzrosła cena. Podobnie materiałów budowlanych – metal, inne materiały budowlane – wiemy, że wzrosły dwu-trzykrotnie. Więc dlatego niestety kosztorysy również inwestycji, które realizujemy, tak drastycznie wzrosły. Niektórzy wykonawcy wręcz grożą zejściem z budów. Gotowi są zapłacić kary umowne, ponieważ te ceny, które w tej chwili są, nie były w żaden sposób do przewidzenia. Mamy w tej chwili 7% inflację, a mówi się o tym, że w przyszłym roku będzie dwucyfrowa. Lubuskie Bony Wsparcia – jest oficjalne nasze stanowisko, oświadczenie na stronie lubuskie.pl. Wicemarszałek Porycki – poproszę, żeby przedstawił tę informację. Poproszę też Biuro Prasowe o przesłanie do wszystkich radnych. Trwa kontrola, więc nie chciałabym w tej chwili ferować wyroków. Agencja Rozwoju Regionalnego jest operatorem i Zachodnia Izba Handlowo-Przemysłowa w tym projekcie. Kontrolę wykonuje w tej chwili Wydział Kontroli Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego. Poprosiłam również Radę Nadzorczą też do wyjaśnienia tej sytuacji i przeprowadzenia kontroli. Oświadczenie nasze w tej sprawie zostało też przedstawione publicznie w piątek na konferencji prasowej. Materiał mamy również od Prezesa Agencji Rozwoju Regionalnego, więc jest sporo

informacji, które możemy też Państwu Radnym przekazać. Jednak chciałabym, żeby to było kompletne – z wynikami kontroli. Co do wzrostu wynagrodzeń: widzę, że media – zwłaszcza media narodowe – dużo piszą o budżecie województwa lubuskiego na przyszły rok. Ten budżet nie był jeszcze publicznie zaprezentowany. Przesłany był do Regionalnej Izby Obrachunkowej 15 listopada i do Państwa Radnych, zgodnie z przepisami. Jutro mamy konferencję prasową, na której Zarząd Województwa przedstawi budżet w działach, jak on wygląda. Zaplanowaliśmy wzrost wynagrodzeń dla pracowników – z pamięci w tej chwili nie powiem – w tym roku było 1,5 mln zł na wzrost wynagrodzeń. Same skutki finansowe tegorocznej podwyżki to 2 mln zł i w przyszłym roku też w tych granicach jest wzrost dodatkowy planowany. Poza tym zaplanowaliśmy w każdym dziale i naszej jednostce, i zakładach budżetowych wzrost również na kosztach bieżących, z powodu wzrostu płacy minimalnej i wzrost wynagrodzeń, które zakładamy we wszystkich jednostkach. Żadnych premii dla Członków Zarządu nie wypłacaliśmy 12 lat, jak również dla Marszałka – takie są przepisy. Również, jeżeli chodzi o nagrody, w tym roku podjęliśmy decyzję taką, żeby przeznaczyć oszczędności na funduszu płac, środki zaplanowane na wzrost wynagrodzeń i nagrody – na wzrost wynagrodzeń, na regulacje dotyczące różnic w wynagradzaniu, likwidację kominów płacowych. I taka podwyżka została na Dzień Pracownika Samorządowego wypłacona. Jeżeli chodzi o organizację pracy w Biurze Sejmiku, wzrost zatrudnienia – wiem, że takie spotkanie zapowiedział Pan Przewodniczący z Klubem Samorządowe Lubuskie, ponieważ otrzymał dużo pytań w tym zakresie. Pytania dotyczyły organizacji pracy Sejmiku, więc nie chciałabym wyprzedzać tej informacji. Natomiast w Biurze Sejmiku nie ma wzrostu zatrudnienia. Są osoby długotrwale nieobecne, dlatego są przyjęte osoby, które zastępują te osoby. Natomiast Zastępca Dyrektora, który został faktycznie zatrudniony, przygotowuje się do przejęcia obowiązków. Pani Dyrektor, która podjęła się zatrudnienia pomimo przejścia na emeryturę, do końca tego roku, więc ten czas za chwilę minie. Jeżeli chodzi o odpowiedzi na Państwa pytania czy też interpelacje: nikt łaski nie robi z nas ani z pracowników. Jesteśmy zobowiązani do udzielania niezwłocznie odpowiedzi, jeżeli to jest możliwe. Jeżeli trzeba zebrać materiał merytoryczny, ten czas też jest ograniczony. Rozumiem, że nie zawsze jesteście Państwo zadowoleni, bo często niestety są to negatywne odpowiedzi, niemniej jednak nie mam takiej informacji, że na kilka odpowiedzi np. Pani Radna

Mrozek nie otrzymała odpowiedzi. Dlatego bardzo proszę w przerwie o umożliwienie mi wglądu do tych interpelacji tak, żeby w tej chwili nie przedłużać. Z mojej strony tyle. Poproszę teraz kolegów. Może Marcin Jabłoński w sprawach według podziału kompetencji Członków Zarządu.

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Marcin Artur Jabłoński: Dziękuję Panie Przewodniczący. Odniosę się do pytania Pani Radnej Chinalskiej i uzupełnię w ten sposób, że te działania, które realizuje Orange, mają związek z programem operacyjnym „Polska cyfrowa”. To nie jest program, który my nadzorujemy i w którego władaniu byli byśmy. Szkoda, że tak nie jest, niemniej jednak nie mamy bezpośredniego wpływu na to, co się dzieje na styku Ministerstwa Cyfryzacji, Ministerstwa Funduszy i Rozwoju i Orange. Natomiast staramy się przekazywać wszystkie Państwa informacje. Ja mam tutaj szereg notatek – sięgałem nawet do nich przed chwilą – z których wynika, że przekazujemy im na bieżąco te głosy, które pojawiają się od Państwa, dotyczące konkretnych miejscowości, konkretnych obszarów wykluczenia cyfrowego. W tej chwili jesteśmy na etapie przygotowywania – właściwie już jest prawie gotowe do podpisu – porozumienia, takiego dobrowolnego porozumienia z Orange, który wykazuje zainteresowanie współpracą. Jeśli mogę zaproponować – wymieniałem takie poglądy przed chwilą z Dyrektorem Olszewskim, który nadzoruje ten proces – że postaramy się zaproponować Orange – wierzę, że się na to zgodzi – by na to spotkanie, podczas którego podpisalibyśmy to dobrowolne porozumienie o współpracy. Zaprosić także osoby, które chciałyby przekazać te dodatkowe informacje, uwagi – mieszkańców różnego rodzaju obszarów naszego województwa, w tym z całą pewnością Panią Radną Chinalską, bo już w przeszłości takie informacje między sobą wymienialiśmy i zapewniam, że wszystkie te informacje trafiały do Orange, który tłumaczy to na różne sposoby – nie chcę tutaj teraz tego wątku rozwijać – natomiast różnymi złożonościami, wynikającymi z realizacji tego programu Polska Cyfrowa, na styku z funduszami zewnętrznymi. Są problemy z realizacją w tej chwili tych projektów, w skutek tych trudności, które się pojawiły w otoczeniu – opieszałość administracji wynikająca z Covidu, procesy budowlane, realizacyjne, itd., itd. Ale proponuję, żebyśmy na tym spotkaniu, kiedy przystąpimy do podpisania porozumienia z Orange, poszukali czasu, żeby o tych kwestiach porozmawiać. Również uważam, że są bardzo ważne.

Jeśli chodzi natomiast o pytania Pani Radnej, zwłaszcza Kulczyckiej i w części Pani Radnej Mrozek – ja powiem tak: parę razy już starałem się też prosić Panią Radną, by może się nie rozpędzać w tych wygłaszanych ocenach, opiniach na temat funkcjonowania departamentów, sposobu zarządzania departamentami, funduszami unijnymi, bo Pani interpelacje bardzo często formułują pewnego rodzaju tezę bądź oczekiwanie i odpowiedź niestety często jest odmienna od Pani tezy bądź oczekiwania – z różnych powodów. Mamy swój punkt widzenia jeśli chodzi o celowość, zasadność i szczegóły związane z wydatkowaniem pieniędzy unijnych i raczej staramy się konsekwentnie nasz punkt widzenia realizować. Pani dużo dokonuje ocen, takich operacyjnych. Wydaje się, że to może zrozumiałe od strony osoby, która właśnie na takim operacyjnym stanowisku pracuje. Natomiast wydaje mi się, że brakuje Pani doświadczenia jeśli chodzi o zarządzanie – w takim szerszym kontekście – funduszami, bo chyba tego Pani nigdy niestety nie robiła. I dlatego te nasze odpowiedzi są czasami nie do końca zgodne z tym, jak sobie Pani te sprawy wyobraża. I zapewniam, że nie widzę żadnego zagrożenia dla wydatkowania pieniędzy unijnych, jeśli chodzi o pieniądze przeznaczone na ścieżki rowerowe czy też budynek pasywny. Dokujemy świadomych decyzji i przemieszczamy te środki w sposób, który uważamy za zasadny w sytuacji takiej, jaką wywołują okoliczności, z którymi nam się przychodzi mierzyć, na styku z wykonawstwem. W tej chwili widać dużą dynamikę, wzrost kosztów i stąd takie przesunięcia, np. na budynek pasywny. I to, że Pani sobie nie wyobraża albo nie widziała nigdy takich kwot dla budynku pasywnego, to nic z tego nie wynika. To wszystko przed Panią, Pani Radna. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z Członków Zarządu chciałby uzupełnić? Bardzo proszę, Pan Marszałek.

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Stanisław Tomczyszyn: Dziękuję bardzo. Ja może tutaj w kolejności na to pierwsze pytanie, które zadała Pani Radna Aleksandra Mrozek. Po pierwsze bardzo się cieszę, że radni – i mam nadzieję, że nie tylko radni – mocno interesują się stronami internetowymi naszego urzędu. To jest takie zjawisko pochlebne. I chciałbym powiedzieć tak, że te strony internetowe, które

są – redaguje te informacje Biuro Prasowe naszego urzędu. Mówiąc szczerze ja specjalnie aż tak nie zwracałem nigdy uwagi, także Pani Radnej bardzo serdecznie też za taką odpowiedź dziękuję. Ile ta informacja na tej stronie internetowej trwa, bo to w zależności od tego jaki jest dzień, jaka jest ilość, natłok tych informacji, to te informacje są nieraz godzinę, dwie, nieraz dzień czy dwie doby, itd. Wobec tego, muszę zwrócić uwagę i poproszę też Biuro Prasowe, żeby te informacje może z moim udziałem czy z jakimiś, powiedzmy sobie, konferencjami czy wydarzeniami dłużej się ukazywały. To będzie takie moje jakby pierwsze tutaj pytanie do Biura Prasowego i mam nadzieję, że tak się stanie. Natomiast to pytanie, które Pani zadała – widocznie ta informacja była dość krótko. Ja sam nawet specjalnie na nią nie zwróciłem uwagi. Mam nadzieję, że te sprawy zostaną tutaj mocno wyprostowane. Także bardzo dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy Pan Marszałek Porycki jeszcze by chciał coś powiedzieć?

Wicemarszałek Województwa Lubuskiego Łukasz Porycki: Dziękuję Panie Przewodniczący. Szanowna Pani Radna, na pierwsze pytanie: kto jest koordynatorem projektu, ja nie rozumiem za bardzo słowa „koordynator” w tym projekcie, natomiast opiszę, że w konkursie ogłoszonym przez Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w 2019 roku wybrano dwóch operatorów: pierwszym jest Agencja Rozwoju Regionalnego, drugim Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa i to one są chyba w tym mniemaniu koordynatorami. Drugie: kto z radnych korzysta z usług szkoleniowych? Niestety, nie posiadam takiej wiedzy. I trwa obecnie kontrola, szeroka kontrola przeprowadzana przez Wydział Kontroli Europejskiego Funduszu Społecznego, która przegląda wszystkie dokumenty, o które są proszeni pracownicy Agencji Rozwoju Regionalnego. Ta kontrola zakończy się w najbliższym czasie, natomiast ja też proszę o chwilę cierpliwości, ponieważ żeby ta kontrola była rzetelna i nie pozostawiająca żadnych później wątpliwości, musi się odbyć w spokoju. I wszyscy najlepsi pracownicy z kontroli zostali skierowani właśnie do tej kontroli, także bardzo proszę o chwilę cierpliwości. I trzecie pytanie: koszty projektu, koszty pośrednie wynoszą 10%. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Pani Radna Kulczycka jeszcze chciała zabrać głos.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Panie Przewodniczący, ja się odniosę, bo ja zadaję pytania, na które nie mam odpowiedzi. Panie Marszałku, ja nie zarządzam funduszami, ale jestem Radną Województwa, mam prawo pytać. A Pan jest w tej roli, Panie Marszałku, że musi mi na te pytania odpowiadać. Naprawdę, przepraszam, ale nikt mi łaski nie robi, żeby odpowiedzieć na zadawane przeze mnie pytania. I będę pytać w kategoriach informacji, które posiadam. Nie zarządzam funduszami, nie płacą mi za to tak, Panie Marszałku, jak Panu płacą za zarządzanie funduszami w naszym województwie, więc proszę mi odpowiedzieć – w kontekście informacji publicznej, która była rok temu na stronie internetowej, że jest 18 mln zł na ścieżki. Panie Marszałku, pytanie moje zmierza: kiedy konkurs? A jak nie, to dlaczego, Panie Marszałku? Z uzasadnieniem. Ja nie mówię, że ja tego uzasadnienia nie przyjmę. Ja chcę wiedzieć jak wygląda stan faktyczny. I żebyśmy się dobrze zrozumieli w sprawie budynku pasywnego – ceny wzrastają, wszyscy o tym wiedzą. Tylko ja mam wrażenie, że województwo lubuskie jest w tej uprzywilejowanej sytuacji, że na własne projekty jest w stanie realokować każde środki z RPO. Proszę Państwa, na piecyki w RPO było 8 mln zł, wozy strażackie drożeją również. Za tym stoją gminy, które muszą do tych projektów dodawać. To w takim razie jak budynek pasywny zdrożeje do 37 mln zł – na ile Państwo zabieracie dalej te środki z RPO, bo to jest kosztem i konkursów, i samorządów, i tak naprawdę praw tych samorządów do tego, żeby przy ich wzroście cen, również podnosić im wskaźnik dofinansowania, jeżeli w tym przypadku mamy do czynienia z kosztami kwalifikowanymi. I Panie Marszałku, więc na te pytania nadal czekam na odpowiedź, co to znaczy – nie ocenę, tylko odpowiedź. Ja nie potwierdzam, nie zaprzeczam – ja tylko pytam. I Panie Marszałku Porycki, jednak pytam jakie czynności kontrolne – i proszę na to pytanie, jeżeli Pan nie wie dzisiaj, po kontroli mi odpowiedzieć – jakie czynności kontrolne, na etapie realizacji tego projektu, były podejmowane w stosunku do przedsiębiorstw i w stosunku do podmiotów, które realizowały usługę szkoleniową? Ponieważ to operator miał w tym momencie prawa do tego, żeby kontrolować: czy to nie była fikcja, czy to było zgodne ze standardami, czy firma była uprawniona? Panie

Marszałku, to jest wpisane w podręczniku dla beneficjenta dla Lubuskich Bonów Wsparcia. I to, że firma była uprawniona do wykonywania usług, nie zwalnia tak naprawdę operatora z zbadania tej informacji, co do poprawności wykonywania tych usług. I o to Pana pytam i mam nadzieję, że na to uzyskam odpowiedzi po czynnościach kontrolnych. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Jeszcze Pani Aleksandra Mrozek chciała zabrać głos.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Tak. Szanowni Państwo Marszałkowie, Pani Beata Kulczycka zadała pytania. Trzech Marszałków nie odpowiedziało, ale w tych odpowiedziach była też inwektywa – tak to odbieram – pouczenie, kto jaką rolę tutaj z radnych pełni. Nie wszyscy są Marszałkami, ale też powiem nieskromnie, że nie wszyscy są dociekliwymi radnymi. Wobec tego Państwa obowiązkiem jest odpowiadać. Ja się bardzo cieszę, że chociaż dzisiaj wyegzekwowaliśmy, że Państwo odpowiadacie i część ludzi, która ogląda tę sesję, widzi jakoś odpowiedzi. My tylko o to zabiegamy. Panie Marszałku Tomczyszyn, no cóż – odpowiedział mi Pan jak odpowiedział, ale ja Panu też powiem, że nie chodziło mi o to, żeby Pan mi podziękował, że ja przeglądam komunikaty, bo to jest moim obowiązkiem. Natomiast co do komunikatów i długości ich umieszczania, to chcę Państwu przypomnieć, że komunikat, w którym mówiono, że Radna Haręźlak i Mrozek...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ja przepraszam, ale czy to jest informacje o pracy Zarządu, czy to są pytania do Zarządu, czy to jest komentarz do czego?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Radna Haręźlak i Mrozek źle sprawują mandat, to wisi od 5 sierpnia.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ale w kwestii formalnej – co my robimy w tej chwili?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Panie Radny, proszę o spokój! Właśnie, co Pan robi? Wtrąca się Pan...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Ja chciałbym wiedzieć, Panie Przewodniczący, czy Pan panuje nad dzisiejszymi obradami?

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: ...wisi komunikat od 5 sierpnia! Niektóre komunikaty szkalujące Mrozek, Kulczycką wiszą od marca. W związku z tym, dokonujecie selekcji w sposób przemyślany i perfidny, Szanowni Państwo – żal.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Proszę Pani Marszałek.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Czy ja odpowiedzi dostanę?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Myślę, że Pani dostanie – zobaczymy. Proszę Pani Marszałek.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Panie Przewodniczący, udało się uzyskać odpowiedzi bardzo szerokie, dotyczące np. zakresu kontroli w Agencji Rozwoju Regionalnego, która jest wykonywana przez Zarząd spółki i przez zespół kontrolny, ale ponieważ ona jeszcze nie jest zakończona, nie będziemy przedstawiać połowicznych wyników. Chciałabym Państwa w tym momencie zapewnić, że jesteśmy bardzo mocno zainteresowani uzyskaniem szczegółowych informacji w każdym zakresie, wszystkich szkoleń realizowanych przez firmy, czy też firmę byłego radnego, obecnego posła – Pana Łukasza Mejzy. Na pewno wyjaśnimy to wszystko z należytą starannością. Wszystkie dokumenty, które są w Agencji Rozwoju Regionalnego, ale również u przedsiębiorców są szczegółowo sprawdzane – bo Pani pyta o zakres kontroli. Jest to tzw. kontrola krzyżowa, której celem jest sprawdzenie prawidłowości wdrażania

Bonów Rozwojowych. Jeżeli okaże się, że nie były one prawidłowo wdrażane, wtedy Zarząd Województwa – jest instytucją zarządzającą – w takich sytuacjach może podjąć decyzję o zwrocie dotacji. Może również, w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, zawiadomić prokuratora. I były takie pojedyncze przypadki we wdrażaniu programów – bo to już jest trzeci program – które były badane przez również właściwe służby. Ten akurat proceder jest tak znany w tej chwili w całej Polsce, że spodziewamy się również służb specjalnych – ABW czy też CBA – które z pewnością zainteresują się wynikami kontroli, jej przebiegiem. Dlatego należy ją przeprowadzić w sposób staranny, z należytą szczegółowością tak, żebyśmy byli pewni co do wyników. Jednak, na tym etapie, nie powinniśmy nikogo oceniać, żadnych z operatorów, którzy też wykonują bardzo trudną i potrzebną pracę – wdrażania działań z Regionalnego Programu Operacyjnego, bo w ten sposób my decentralizujemy również program. Podobnie jest z ZIT-ami. Też przekazujemy nasze kompetencje dla takich operatorów, jakimi są ZIT-y.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Rozumiem, że wyczerpaliśmy już punkt, dotyczący informacji na temat pracy...

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Nie. Panie Przewodniczący, proszę o głos.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Bardzo proszę.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję bardzo. Ja chciałem zwrócić uwagę na jedną rzecz, że jesteśmy w punkcie konkretnym, czwartym: „Informacja na temat bieżącej pracy Zarządu”. I bardzo zrozumiałe są pytania, które są zadawane do Zarządu i odpowiedzi. Natomiast Panie Przewodniczący, w kwestii formalnej: ja bym jednak prosił o zwracanie uwagi na to, że nie jesteśmy w szkółce niedzielnej, gdzie w sposób bezczelny, arogancki i chamski odnosi się czy łąja Zarząd Województwa Lubuskiego. Zadajmy pytania, będą odpowiedzi na te pytania i bym prosił Pana Przewodniczącego – to nie jest szkółka niedzielna i prywatne poletko jednej z Pani Radnej. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo za poradę – to jest poniedziałkowa szkółka teraz. W związku z tym uznaję, że informacja została przyjęta. Szanowni Państwo, na serwerze dla Radnych zostały zamieszczone informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania do przedmiotowych informacji? Proszę o zgłoszenia. Pani Radna Beata Kulczycka, proszę.

Informacje na temat wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2014-2020 oraz stanu wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubuskim stanowią załącznik nr 13 do protokołu.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Ponawiam swoje zapytanie w tym obszarze: kiedy będzie konkurs, bo w harmonogramie go nie widzę, a plany w tym zakresie były znaczne – 18 mln zł. Kiedy będzie konkurs na ścieżki rowerowe i czy w ogóle będzie, Panie Marszałku, ponieważ w trójce 18 mln jak było tak jest.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy Pan Marszałek chciałby odpowiedzieć na to pytanie?

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego Marcin Artur Jabłoński: Z chwilą kiedy zapadną decyzje w tej sprawie, co do dalszego biegu wydarzeń dotyczących rozdysponowania tych pieniędzy, na pewno pojawi się odpowiedni komunikat. Nie chcę wyznaczać, dlaczego mam teraz odpowiadać, kiedy on się odbędzie, nie znam tej daty. Dopiero ona się pojawi i wtedy to zakomunikujemy. Proszę mnie nie przymuszać do podejmowania działań, które nie leżą nawet w mojej kompetencji, bo to jest kompetencja Zarządu – musi być w tej sprawie podjęta uchwała.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo.

Punkt 4a.

Sprawozdanie z realizacji Programu Mała Retencja Wodna w Województwie Lubuskim za rok 2020.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
O przedstawienie opinii Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska proszę Przewodniczącego Pana Zbigniewa Jana Kołodzieja.

Sprawozdanie z realizacji Programu Mała Retencja Wodna w Województwie Lubuskim za rok 2020 stanowi załącznik nr 14 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, Komisja Rolnictwa zapoznała się z przebiegiem Małej Retencji Wodnej w roku 2020 w naszym województwie i takie mam ze dwie, trzy sugestie do tego, bo z jednej strony, patrząc na Małą Retencję Wodną, brak jest działań, jeżeli chodzi o Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Panie Przewodniczący, proszę o opinię najpierw.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Opinia pozytywna jeśli chodzi o komisję, a z drugiej strony chciałbym takie swoje spostrzeżenia analizując ten dokument.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 15 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
To będziemy w punkcie następnym.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Dobrze, to poczekam.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: ...bo chciałem powiedzieć, że do dyspozycji mamy Dyrektora Departamentu Rolnictwa – Pana Wojciecha Kozieję. I w związku z tym, czy teraz są jakieś zgłoszenia? I bardzo ewentualnie proszę o zgłoszenie. Dziękuję bardzo. Proszę Panie Radny.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o Małą Retencję Wodną, w której analizując dokumenty, komponent rolny, zauważyłem, że brak jest działań – jeżeli chodzi o nasze województwo – przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, państwowe gospodarstwa wodne, Wody Polskie i z Bydgoszczy, i z Poznania, ze Szczecina i z Wrocławia. Praktycznie żadnych inwestycji w naszym województwie, z ich strony nie jest nic robione. Jeśli chodzi o działalność gmin, to chciałbym wspomnieć, że pozytywną działalność prowadzi tutaj Gmina Szczaniec, która wykonuje jakby renowację zbiorników retencyjnych na swojej gminie i to przez komisję zostało zauważone, jeśli chodzi o nasze województwo. Chciałabym tu w tym momencie jeszcze pochwalić Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinie, która dosyć sporo inwestycji robi w naszym województwie i to są jedyne działania z informacji, które zostały przekazane w komponentie leśnym na terenie naszego województwa. Czyli tak podsumowując: Wody Polskie nic nie robią, samorzady troszeczkę, Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie - dosyć dużo. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Proszę, Pani Radna Chinalska.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Chinalska: Dziękuję bardzo. Słuszne tutaj uwagi i spostrzeżenia miał mój przedmówca, kolega właśnie z innej komisji, bo ja chciałabym tutaj przypomnieć, że jednym z przedsięwzięć strategicznych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego jest zapobieganie suszy, a ta Mała Retencja jest na pewno jednym z bardzo ważnych elementów, szczególnie dla rolnictwa. Ona została pominięta w tych sprawozdaniach, bo jej naprawdę prawie nie ma. A rolnicy nie mają pieniędzy przecież, żeby budować też studnie głębinowe, bo to już są duże wydatki. Więc ten projekt, wydaje mi się też, wynika chyba ze zmian jakie nastąpiły, ponieważ tutaj w gestii Sejmiku Województwa Lubuskiego

przekształcenia nastąpiły i przeniesiono Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, już nie podlega pod Sejmik Województwa Lubuskiego. Wody Polskie owszem, robią wielkie inwestycje, nawet teraz w Krośnie widzimy, ale ta Mała Retencja jest bardzo potrzebna. I tu nie wiem, widzę jakąś sprzeczność, że my czytamy sprawozdanie, ale tak właściwie zupełnie nie mamy wpływu na to, co się dzieje, bo wielkie, inne przedsiębiorstwa za to odpowiadają. Także to jest tutaj jakaś sprzeczność, wynikająca też chyba ze zmian podporządkowania tutaj tego Zarządu melioracji – tak mi się wydaje. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. W związku z tym, że nie ma innych pytań i uwag uznaję, że Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Punkt 4b.

Podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały XXV/352/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii – druk nr 573/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: O przedstawienie opinii poproszę Pana Przewodniczącego Zbigniewa Kołodzieja.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 16 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Zbigniew Jan Kołodziej: Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały. Dziękuję.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 17 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Nie ma. W związku z tym przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały? Pan Świrepo?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: „Za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Aleksandra Mrozek, Kaziu Łatwiński. Nie ma, dobrze. Dziękuję.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 18 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/545/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie zmiany uchwały XXV/352/20 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie podziału województwa lubuskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii stanowi załącznik nr 19 do protokołu.

Punkt 5.

Podjęcie uchwały w sprawie wyboru przedstawicieli do składu Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – druk nr 566/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Proszę o przedstawienie opinii Komisji Zdrowia i Spraw Społecznych Przewodniczącą Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 20 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 21 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Nie ma. W związku z tym, przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem uchwały?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Jan Świrepo – „za”. Kończymy głosowanie.

25 radnych za, 0 przeciw, 4 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 22 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/546/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyboru przedstawicieli do składu Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu stanowi załącznik nr 23 do protokołu.

Punkt 5a.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej odroczenia spłaty rat pożyczki wraz z należnymi odsetkami, wynikających z umowy Nr 2007/DF/6 z dnia 22 listopada 2007 r. ze zmianami, zawartej pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu a Województwem Lubuskim – druk nr 574/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę o przedstawienie opinii Panią Przewodniczącą Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 24 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 25 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 26 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Dziękuję, nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Pani Beata Kulczycka. Do dyspozycji mamy Pana Dyrektora Tomasza Wróblewskiego.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Tak, ja mam pytanie, ponieważ z uzasadnienia do tej prolongaty o 12 miesięcy wynika, że sytuacja jest naprawdę w szpitalu bardzo trudna, mega trudna. Strata netto w sierpniu to ponad 1 mln zł i to uzasadnienie, że jest dzisiaj wzrost cen i ceny hiperboliczne, jest jak najbardziej na miejscu, tylko proszę Panie Dyrektorze powiedzieć, jaka jest szansa na to, że dzięki wydłużeniu tego terminu spłaty o rok, jakkolwiek szansa jest na spłatę tego kredytu? Bo sytuacja jest niewątpliwie – powiedziałabym – mega trudna. Więc nie wiem czy to jest działanie bieżące czy to jest pozorowane wydłużenie tej spłaty, ale sytuacja jest naprawdę dramatyczna.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Dziękuję bardzo. Proszę, czy ktoś z Zarządu chciałby odpowiedzieć? Bardzo proszę.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To bardziej pytanie do samego Dyrektora. Proszę bardzo, Panie Dyrektorze.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pan Dyrektor odpowie, tak?

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To trudna jest odpowiedź, dotycząca takich spekulacji. Widzimy taką możliwość wyjścia z tej trudnej sytuacji, jeżeli zostaną zwiększone nakłady na procedury w zakresie świadczeń psychiatrii, bo ze wszystkich stron, z każdego regionu płyną apele do rządu o zwiększenie nakładów na ochronę zdrowia, zwłaszcza w zakresie psychiatrii.

Bo tutaj świadczenia są niestety żałośnie nisko oszacowane. Widzimy możliwość, po tym odroczeniu spłaty, ponieważ szpital przystąpił do Centrum Zdrowia Psychicznego, a w ramach Centrum Zdrowia Psychicznego są lepiej wycenione procedury. I jest to szansa, że po tym okresie może szpital zacząć spłacać. Może też dostaniemy w końcu taki sygnał od Ministra Zdrowia, że będą waloryzowane, indeksowane procedury w zakresie psychiatrii. Proszę, Panie Dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia Tomasz Wróblewski: Szanowna Pani Marszałek, Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo. To, co powiedziała Pani Marszałek odnośnie Centrum Zdrowia Psychicznego – ostatnio byliśmy też na spotkaniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, który został zobowiązany przez ministerstwo do przedstawienia takiej mapy, jak będzie to wyglądało w województwie lubuskim. I jest propozycja, żeby szpital w Międzyrzeczu jeszcze objął swoim działaniem w Centrum Zdrowia Psychicznego Powiat Słubicki. Stąd też mamy nadzieję, że w związku z tym wzrosną przychody jednostki. Też trwają prace w Agencji Oceny Technologii i Taryfikacji, dotyczące wyceny świadczeń zdrowotnych. Mówiliśmy o tym dużo w przypadku psychiatrii dzieci i młodzieży, że te procedury są niedoszacowane na poziomie 35%-40% i to była mowa o tych niedoszacowaniach jeszcze przed tymi podwyżkami i przed tą inflacją, która nas dotyka – więc widzimy jak duże jest niedofinansowanie. Ale te prace nad wyceną, nową wyceną świadczeń trwają. W związku z tym mamy nadzieję, że po zmianie wyceny procedur, zwiększeniu kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, ta sytuacja w szpitalu może się poprawić.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze...

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Czy mogę coś dodać jeszcze? Przewodnicząca Komisji?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Ja jeszcze dodam tutaj, do wypowiedzi Pana Dyrektora. Myśmy dyskutowali o tym problemie szpitala podczas Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych. I rzeczywiście – ten dług maksymalny szpitala wyniósł w pewnym momencie nawet 28 mln zł, ale stwierdziliśmy, że też jest pozytywna sytuacja, że w dwóch kolejnych latach szpital odnotował zyski. Więc to były zwiększone przychody i zakończył dwa kolejne lata też na zysku. Także jest nadzieja, że przy tych wszystkich pozytywnych zmianach – i reorganizacyjnych i psychiatrii, finansowania psychiatrii w Polsce – sytuacja szpitala powinna się bardzo polepszyć. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pan Zbigniew Kołodziej.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Jan Kołodziej: Tak, jeszcze Kołodziej. Panie Przewodniczący, akurat ten temat był też poruszony na Komisji Budżetu. Tak zauważyłem to, że sytuacja faktycznie szpitala w Międzyrzeczu nie jest najlepsza i dobrze byłoby, aby Zarząd się pochylił nad tym, w jakiś sposób pomógł, bo wielu szpitalom pomagamy. Być może też tutaj jakiś zastrzyk tlenu, czyli w postaci zmniejszenia tego długu, też by był wskazany w wypadku szpitala w Międzyrzeczu. Bo obawiam się, że – tak, jak tutaj Radna Kulczycka wspomniała – te koszty będą coraz większe i ten szpital będzie coraz bardziej miał trudności w normalnym funkcjonowaniu. A z drugiej strony, jak tutaj Dyrektor wspomniał o tym, że dodatkowi chorzy mają trafić z Powiatu Słubickiego. Czyli na dzień dzisiejszy oni nie mogli trafić, a w tej chwili będą mogli trafić? Bo tak trochę zaskoczony byłem, że jakby mają możliwość szerszego okręgu działania, a w tej chwili tego nie było? Dziękuję.

Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia Tomasz Wróblewski: Obecnie Centrum Zdrowia Psychicznego prowadzone przez szpital w Międzyrzeczu, obejmuje Powiat Międzyrzecki i Sulęciński. I chcemy, żeby swoją działalność rozszerzył też terytorialnie na Powiat Słubicki. A oczywiście, jeżeli chodzi o leczenie, to każdy ma możliwość wyboru szpitala. Więc tutaj, jeżeli ktoś był ze Słubic i miał taką chęć czy możliwość leczenia się w szpitalu, to oczywiście. Ale Centrum Zdrowia Psychicznego

polega na tym, żeby ta opieka nad pacjentem chorym, docierała w miejscu jego pracy czy też funkcjonowania na co dzień. W związku z tym te poradnie, takie ambulatoryjne, zostaną utworzone w celu właśnie dotarcia do tych mieszkańców tych powiatów.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Helena Hatka: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, to województwo ma różne problemy, w różny sposób sobie radzimy z problemami. Akurat w ochronie zdrowia można powiedzieć, że jest duży postęp, który nastąpił w ciągu ostatnich 20 lat, ale w zakresie psychiatrii mamy ogromny problem i to Pani Marszałek na pewno mi przyzna. I to nie tylko kwestia tego, że procedury są niewystarczająco wycenione, tylko problem polega na tym, że w przypadku właśnie szpitala psychiatrycznego w Międzyrzeczu przez lata narastały problemy finansowe. Gdybyśmy mieli do czynienia ze spółką, to prawdopodobnie taki podmiot powinien ulec likwidacji. Na teraz, wyrażając zgodę na przesunięcie w czasie spłacania pożyczki, my tylko taki plaster na tę ranę zakładamy, odsuwając rozwiązanie tego problemu w czasie. I nawet jeżeli mieliśmy sytuację taką, że w ciągu ostatnich dwóch lat Zarząd szpitala czy dyrekcja szpitala doprowadziła do sytuacji, że w ramach danego roku był wykazywany zysk, to tak naprawdę nie był spłacany w takim tempie, jak byśmy oczekiwali – nie był spłacany dług, który narastał przez ostatnie lata. I nie uciekniemy przed odpowiedzią na pytanie: co dalej z tym szpitalem. Ten szpital musi istnieć. Niewątpliwie jest potrzebny i będzie bardzo potrzebny, ale program naprawczy czy też nowa koncepcja funkcjonowania tej jednostki prędzej czy później będzie musiała być przygotowana. I jakby na koniec chcę podkreślić, że my głosując tę uchwałę, tylko dajemy sobie czas na to, żeby przygotować taką realną koncepcję poprawienia sytuacji finansowej szpitala psychiatrycznego w Międzyrzeczu. To jest porównywalna sytuacja, jaka miała miejsce ze szpitalem w Gorzowie Wielkopolskim. Wydawało się wiele lat temu, że dług jest tak duży, że nie da się tego problemu rozwiązać. Udało się. W przypadku Międzyrzecza jest to o tyle trudniejsze, że bardzo znacząco jesteśmy uzależnieni od wycen usług medycznych, które są narzucone przez

Narodowy Fundusz Zdrowia. Ale być może, w przyszłości, będziemy musieli rozważyć wariant podjęcia takiej decyzji, żeby nie wisiła nad tym szpitalem zhora dłuży, który już urósł do ogromnych kwot. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pani Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: No tak, odpowiadamy. Skoro Państwo stawiacie taki zarzut, że nie odpowiadamy, więc dlatego się zgłosiłam, Panie Przewodniczący. Przyczyny takiej trudnej sytuacji finansowej przedstawiliśmy, więc nie będę powtarzać, bo to przede wszystkim jest ten marazm finansowy i źle oszacowane procedury w zakresie psychiatrii, o czym mówi cała Polska. My skierowaliśmy nasze bardzo szczegółowe pisma, poparte argumentami merytorycznymi i finansowymi wyliczeniami – nie tylko do Ministra Zdrowia, do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, ale również do Premiera. Również niedawno odbyło się spotkanie Zespołu ds. Psychiatrii. Pani Przewodnicząca Komisji Zdrowia też uczestniczyła w tym zespole, gdzie zwracaliśmy uwagę nie tylko na trudną sytuację finansową, ale przede wszystkim problemy kadrowe, bo jednak to jest największy problem, związany z brakiem specjalistów w zakresie psychiatrii dziecięcej – mamy tylko czterech w naszym regionie. I tworząc Centra Zdrowia Psychicznego postulowaliśmy o przyspieszenie tych działań, bo to daje szansę na lepsze finansowanie naszych szpitali, które są gotowe te wyzwania przyjąć. Podam przykład – Cibórz jest przygotowany do tego, dzięki połączeniu z Wojewódzkim Ośrodkiem Leczenia Uzależnień, co budziło tyle kontrowersji, ale to bardzo pomogło naszemu szpitalowi w Ciborzu, żeby spełnić wymogi standaryzacji obowiązującą przy tworzeniu Centrum Zdrowia Psychicznego i teraz czekamy już tylko na decyzję. Jeżeli chodzi o sprawy związane z deficytem kadrowym, w tym specjalistów psychiatrii ogólnej, podjęliśmy stanowisko, bardzo dobre stanowisko w mojej ocenie, na tym spotkaniu, gdzie zwracamy się o umożliwienie również w standardach zatrudnienia w szpitalach psychiatrycznych psychologów klinicznych i terapeutów, ponieważ to też pomoże nam w uzyskaniu lepszych środków finansowych, a jednak przy deficycie psychiatrów nie jest możliwe w krótkim czasie utworzenie tych pięciu Centrów Zdrowia Psychicznego, bo u nas,

w naszym regionie, ma być pięć takich centrów. Komisja również apelowała o uruchomienie stypendiów na psychologii. Także nie tylko na kierunku medycznym, położnictwie i pielęgniarstwie, ale również psychologii. Apelowaliśmy też o lepsze wynagradzanie psychologów klinicznych, bo jest przepaść pomiędzy lekarzami a psychologami klinicznymi. Także te problemy, które Państwo zgłaszacie, na bieżąco staramy się rozwiązywać, oczywiście nie samodzielnie. Zgłaszamy również nasze inicjatywy ustawodawcze zmian w prawie, ale też staramy się robić to, co my możemy, bo stypendia na przykład w zakresie psychologii też my możemy ustanowić. Też jest taki postulat Zespołu ds. Zdrowia Psychicznego, żeby stypendia dla lekarzy ukierunkować, bo w tej chwili tego nie ma w kryteriach – żeby ukierunkować na takie specjalizacje, które są najbardziej deficytowe w naszym regionie i właśnie szczególnie ująć psychiatrię ogólną i psychiatrię dziecięcą.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Pani Radna Wioleta Haręźlak.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję Pani Przewodniczący. Pani Marszałek, właśnie tak słuchając tego, jak Pani z bólem udziela odpowiedzi, a to jest też Pani obowiązek, to ja chcę powiedzieć jedno: Szanowni Państwo, my dzisiaj robimy swego rodzaju bajpas, my nie rozwiązujemy żadnego problemu. I ja bym wolała mieć pewność, że Zarząd Województwa ma pomysł na psychiatrię dziecięcą w województwie lubuskim, bo to nie jest problem tylko Międzyrzecza. To jest też ogromny problem Zaboru. A Zaboru jeszcze w kwestii realizacji projektu, który był dedykowany dla Zielonej Góry. To wszystko nie idzie tak, jak powinno pójść. Natomiast narzekanie na to, że usługi medyczne w zakresie psychiatrii są źle wycenione przez NFZ – ja chcę Państwu przypomnieć, że tak zawsze było. I tak naprawdę ja nie widzę żadnego rozwiązania – takiego, które dawałoby nadzieję na to, że Państwo myślicie poważnie o psychiatrii dziecięcej w Zielonej Górze, w ogóle o psychiatrii. Te wszystkie działania, o których mówiła Pani Marszałek, czyli stypendia na kierunku medycznym, to wszystko jest ... – psychologia to co innego niż psychiatria – to jest zupełnie kwestią czasu. I oczywiście, te działania jak najbardziej są słuszne. Natomiast to nie jest rozwiązanie na teraz, a wydaje się, że psychiatria wymaga rozwiązań na teraz. Nie

chcę też wywoływać kolejny raz programu likwidacji WOT-ów tak naprawdę, bo to absolutnie nie jest akurat tak, Pani Marszałek, że w ocenie akurat tego środowiska związanego z walką z uzależnieniami, jest tak odbierane jak Pani mówi. Zatem ja dzisiaj widzę w tej uchwale bajpas dla tego ośrodka. Natomiast ja nie widzę żadnych realnych działań Zarządu Województwa, które dawałyby nadzieję, że psychiatria – i dziecięca, i psychiatria dla dorosłych w województwie lubuskim – ma jakkolwiek kierunek naprawy, nie mówiąc już o rozwoju, ale żeby rzeczywiście przetrwała i żeby spełniała swoją rolę, swoje zadanie, jakie ma w tym województwie. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Dziękuję bardzo. Proszę drugi głos – Pani Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Pozwolę sobie na krótki komentarz do Pani wypowiedzi, ponieważ absolutnie nie zgadzam się z taką krytyką, ponieważ my jesteśmy organem prowadzącym dla jednostek ochrony zdrowia w zakresie psychiatrii, ale nie odpowiadamy za finansowanie. I tu się Pani bardzo myli. Także polecam zapoznać się z aktami prawnymi w tym zakresie, ponieważ finansowaniem szpitali psychiatrycznych zajmuje się Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia. Samorząd wojewódzki, co nietrudno jest odnaleźć w naszych dokumentach i uchwałach budżetowych, w każdym roku, w bardzo dużym zakresie wspiera – chociaż nie musi – wspiera, wszystkie szpitale, nie tylko psychiatryczne, ale właśnie szczególnie psychiatryczne. Bardzo duże środki finansowe przekazujemy zarówno do Zaboru, jak i do Ciburza i do Obrzyc w każdym roku. Na chyba ostatniej czy przedostatniej sesji umorzyliśmy duże pożyczki, które właśnie dla tych szpitali zostały przyznane – 1,5 mln zł szpital w Ciburzu, w Obrzycach, około siedemset chyba tysięcy w Zaborze. Te pożyczki zostały umorzone, ponieważ tak pomagamy właśnie tym szpitalom. I to właśnie wysiłkiem Zarządu Województwa podjęliśmy bardzo dużą pracę, żeby zorganizować Centra Zdrowia Psychicznego. I one działają, właśnie w Obrzycach. Dzięki naszemu zaangażowaniu, wspólnej pracy z dyrekcją, z pracownikami tych szpitali, w Obrzycach sytuacja się poprawiła i od dwóch lat jest wynik finansowy pozytywny na koniec roku. Utworzyliśmy również Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży. Dlatego dziwi mnie ta krytyczna ocena, którą

Pani przed chwilą przedstawiła. Bo Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Zaborze nie działa w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, ale przede wszystkim w ramach funduszy europejskich. To Departament Zdrowia przygotował projekt i dzięki zaangażowaniu pracowników Urzędu Marszałkowskiego uzyskaliśmy 12,5 mln dotacji na realizację tego projektu. I to są bardzo dobre i bardzo pozytywne działania, które są widoczne. Oczywiście potrzeba więcej poradni zdrowia psychicznego. Realizujemy też poradnie psychologiczno-pedagogiczne w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Potrzebujemy o wiele więcej działań, ale przede wszystkim większego zaangażowania państwa, Ministra Zdrowia – finansowanie, ponieważ za finansowanie psychiatrii w Polsce odpowiada rząd i odpowiada Narodowy Fundusz Zdrowia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję. Drugi głos – Pani Wioleta Haręźlak.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Szanowni Państwo, każda jednostka samorządu też zarządza jednostkami leczniczymi. Natomiast w taki sposób konstruuje swoje budżety, żeby te jednostki mogły przetrwać i żeby nie miały kłopotów. To jest moja refleksja po pierwszej części Pani wypowiedzi. Natomiast ja Panią Marszałek jednak odsyłam do większej wiedzy, dotyczącej realizacji projektu, o którym Pani mówi. Bo chcę Państwu powiedzieć, że projekt miał ruszyć 1 stycznia i nie ruszył do dzisiaj – oprócz tego, że zostały kupione meble do siedziby i to wszystko. Więc mamy ogromne obawy, że ten projekt nie zostanie zrealizowany tak, jakie były założenia tego projektu. Zatem bardzo proszę, żeby Pani Marszałek poszerzyła swoją wiedzę na temat tego projektu i zareagowała na te wszystkie nieprawidłowości, które już dzisiaj są widoczne. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia do dyskusji? Jeżeli nie ma, to przechodzimy do głosowania nad projektem uchwały. Kto z Państwa Radnych jest za podjęciem uchwały?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Aleksandra Mrozek? Grzegorz Potęga? Nie ma. Dziękuję. Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Proszę Państwa, ogłaszam teraz pół godziny przerwy i zaczynamy o 14:35.

Wynik głosowania stanowi załącznik 27 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/547/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej odroczenia spłaty rat pożyczki wraz z należnymi odsetkami, wynikających z umowy Nr 2007/DF/6 z dnia 22 listopada 2007 r. ze zmianami, zawartej pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu a Województwem Lubuskim stanowi załącznik nr 28 do protokołu.

przerwa

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Wznawiam obrady.

Punkt 6.

Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku” – druk nr 565/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Projekt uchwały został przedstawiony. Proszę o opinię Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 29 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:
Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 30 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę o przedstawienie opinii Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Panią Annę Chinalską.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 31 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub pytania? Proszę o zgłoszenia. Jeżeli nie ma, przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem projektu uchwały, proszę o przyciśnięcie zielonego. Kto jest przeciw – czerwony. Kto się wstrzymał – niebieski. Pan Świrepo? Nie mamy z nim łączności, rozłączył się. Pan Tomczyszyn jeszcze nie głosował. Głosujemy. Pani Anna Synowiec? Dziękuję. Proszę zakończyć głosowanie. 24 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik 32 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/548/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku” stanowi załącznik nr 33 do protokołu.

Punkt 7.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia w roku 2021 z budżetu Województwa Lubuskiego dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego – druk nr 567/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: O przedstawienie opinii proszę Przewodniczącą Komisji Kultury, Edukacji i Sportu Panią Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 34 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:
Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 35 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 36 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Jeżeli nie ma, to przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem projektu uchwały? Dziękuję. Prosimy zakończyć głosowanie.

26 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 37 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/549/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia w roku 2021 z budżetu Województwa Lubuskiego dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego stanowi załącznik nr 38 do protokołu.

Punkt 8.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 561/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
O przedstawienie opinii proszę Przewodniczącą Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Panią Annę Chinalską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 39 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych Anna Chinalska: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 40 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Pana Marka Cieślaka.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 41 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy do projektu uchwały ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Nie ma. Dziękuję bardzo. W takim razie przechodzimy do głosowania. Kto z Państwa Radnych jest za przyjęciem projektu uchwały? Proszę o głosowanie. Kto jest przeciw?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy. Kto jest przeciw i kto się wstrzymał? Proszę zakończyć głosowanie.

28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 42 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/550/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 43 do protokołu.

Punkt 9.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 568/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 44 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.
Opinia komisji stanowi załącznik nr 45 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma, dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Dziękuję bardzo. W takim razie przechodzimy do głosowania projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy – druk nr 568/21. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
I kto się wstrzymał? Cieślak Marek. Dziękuję. Proszę zakończyć głosowanie.
28 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.
Wynik głosowania stanowi załącznik 46 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/551/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o dofinansowanie robót budowlanych, na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy stanowi załącznik nr 47 do protokołu.

Punkt 10.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Siedlisko – druk nr 562/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
O przedstawienie opinii proszę Przewodniczącą Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 48 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 49 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Dziękuję. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Nie ma, dziękuję. Przechodzimy do głosowania projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Siedlisko – druk nr 562/21. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto jest przeciw?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
I kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Zakończymy głosowanie.
28 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 50 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/552/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Siedlisko stanowi załącznik nr 51 do protokołu.

Punkt 11.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Bielawy – druk nr 563/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Proszę o opinię Przewodniczącego Komisji Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 52 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 53 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Jeżeli nie ma, to czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Dziękuję bardzo. W takim razie przechodzimy do głosowania projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Bielawy. Projekt uchwały poddaję pod głosowanie. Kto jest za? Kto przeciw? Kto się wstrzymał?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dobrze, dziękuję.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 54 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/553/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie w formie darowizny nieruchomości niezabudowanej, położonej w obrębie Bielawy stanowi załącznik nr 55 do protokołu.

Punkt 11a.

Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czerwińsk – druk nr 575/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Proszę o przedstawienie opinii Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Pana Grzegorza Potęgę.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 56 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju Województwa Grzegorz Michał Potęga: Opinia komisji jest pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 57 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub zapytania? Nie ma. Przechodzimy do głosowania nad projektem uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czerwińsk. Kto z Państwa Radnych jest za? Proszę o głosowanie. Kto przeciw? Kto się wstrzymał?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Dobrze, dziękuję.

28 radnych za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 58 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/554/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czerwińsk stanowi załącznik nr 59 do protokołu.

Punkt 12.

Podjęcie uchwały w sprawie powołania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego – druk nr 569/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

Szanowni Państwo, Stowarzyszenie „Youth Forest – Młodzi dla Lubuskiego” złożyło wniosek o utworzenie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego, który będzie organem konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla Sejmiku Województwa Lubuskiego. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Sejmiku. Zgodnie z art. 10b ust. 10 ustawy o samorządzie województwa, Sejmik Województwa, tworząc Młodzieżowy Sejmik Województwa, nadaje mu Statut. Statut, jako akt prawa miejscowego, wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął decyzję o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu Statutu Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego. Konsultacje odbyły się w dniach od 1 do 22 października 2021 roku. Do projektu Statutu nie wpłynęły żadne uwagi oraz wnioski od organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z powyższym, podjęcie uchwały jest zasadne. O przedstawienie opinii Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki proszę Przewodniczącą Marię Jaworską.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 60 do protokołu.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Maria Jaworska:
Opinia komisji pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 61 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania? Proszę, Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Dziękuję bardzo. Szanowni Państwo, cieszę się, 2,5 roku minęło i że nareszcie ten projekt uchwały dzisiaj staje, nad nim będziemy procedować. Młodzież zabiegała dużo wcześniej. Być może teraz jest klimat – lepiej późno niż wcale. Natomiast moje uwagi są takiej natury, dotyczącej konsultacji tego bardzo ważnego projektu, powołania Młodzieżowego Sejmiku, bo nie było chętnych do udziału w konsultacjach. I to są moje obawy, jaki jest wielki stopień zainteresowania powołaniem Młodzieżowego Sejmiku, skoro w tym temacie przy konsultacjach ogłoszonych, nie było nawet woli odniesienia się młodych ludzi, najbardziej zainteresowanych. Więc pytanie: czy konsultacje nie za bardzo mocno wyeksponowaliśmy, że taka możliwość jest? Czy rzeczywiście bardzo obojętnie podchodzą młodzi ludzie do tego, a tylko część, ogromnie zaangażowana, konsekwentnie domagała się powołania tego Młodzieżowego Sejmiku? Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Proszę, Pan Radny Zbigniew Kościk.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Podobnie, chciałbym zapytać Panią Marszałek w zasadzie, bo – wiecie Państwo – wszyscy będziemy za tym, żebyśmy wśród młodych ludzi w naszym regionie kształtowali postawy obywatelskie, demokratyczne, zaangażowania w życie społeczne, polityczne, itd., itd. To nie ulega wątpliwości, ale martwi mnie troszeczkę, że takim „hura optymizmem” przyjmujemy

wniosek jednej z licznych organizacji młodzieżowych i boję się – jedna występuje – jeśli chodzi o negocjowanie, o opiniowanie tego projektu, to zainteresowanie zerowe. I boję się, żebyśmy nie stworzyli efemerydy, która będzie tylko szpeciła w pewien sposób ideę kształtowania – tak, jak powiedziałem – właściwych postaw wśród młodzieży. Pani Marszałek, czy my zawsze będziemy reagowali na propozycję jakiegoś jednego z wielu stowarzyszeń? Nie wiem czy do końca przemyśleliśmy, czy taka inicjatywa ma szansę zakorzenić się wśród młodych ludzi? Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze zgłoszenia? Bardzo proszę, Pani Radna Gośniowska-Kola.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, to też w tle oczywiście przychodzą takie pytania i wątpliwości, które zadawaliśmy wielokrotnie, a mianowicie: w jaki sposób Zarząd Województwa Lubuskiego współpracuje w obszarze współpracy z młodzieżą? Bo przecież wiemy, że od wielu lat funkcjonuje coś takiego jak Sejmik Młodzieżowy, że mamy programy dla młodych, że często te konkursy miliona zł, itd., itd. – to są bardzo takie PR-owe, promocyjne w sensie działań Zarządu, a efekty mamy takie, jak to dzisiaj właśnie widzimy. Skoro tylko jedno stowarzyszenie zgłosiło się w ramach konsultacji, to pytanie jest takie: albo te konsultacje były niewłaściwie prowadzone i nie miano wiedzy na ten temat i świadomości albo ta formuła nie odpowiada młodzieży, bo przecież znamy takie środowiska, stowarzyszenia organizacji pozarządowych. Mamy tutaj gościnnie przedstawicieli młodzieży właśnie podczas obrad Sejmiku przez wiele lat. To jest ewidentna klapa tych działań. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy ktoś z Radnych jeszcze chciałby zabrać głos? Pan Mirosław Marcinkiewicz, proszę.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław Marcinkiewicz: Jak wiemy, od lat funkcjonują Sejmiki Dziecięce, Sejmiki

Młodzieżowe. Ja, akurat tutaj odwrotnie niż przedmówcy rozumiem, że pojawiła się inicjatywa powołania Młodzieżowego Sejmiku, ale w sposób nieco zinstytucjonalizowany. Przyjmujemy Statut takiego Sejmiku, przyjmujemy ramy działalności. Ja sam jestem bardzo ciekawy jak duża będzie ilość zgłoszeń do tego Sejmiku, ale najpierw trzeba coś zaproponować, a tu są zaproponowane pewne ramy: jak ten Sejmik ma działać, komisje, podejmowanie uchwał, innych stanowisk. Myślę, że w działalności edukacyjnej dla młodych ludzi, którzy będą musieli się właśnie spotkać na prawdopodobnie tej sali, uzgadniać stanowiska, popracować w komisji, zająć się wieloma rzeczami – nie ma nic lepszego. Nie wiem dlaczego krytkować coś, co dopiero właściwie startuje, bo dotychczasowe Sejmiki Młodzieżowe – ci radni, którzy uczestniczyli w nich, to wiedzą doskonale – właśnie młodzi mówili: tak, spotkamy się, pogadamy i nic z tego nie wynika. Tak, tu są przyjęte pewne ramy działania, wyraźnie określone w postaci zapisów statutowych i ja jestem bardzo ciekaw jak ta inicjatywa się potoczy. Czy będzie bardzo dużo chętnych, czy będzie duża aktywność – tego przewidzieć nie potrafię. Popieram tę inicjatywę. Idźmy o krok dalej niż Sejmiki Młodzieżowe, które do tej pory się odbywały. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję. Proszę Radny Zbigniew Kościk – drugi głos.

Radny Województwa Lubuskiego Zbigniew Kościk: Kolega Mirek to zawsze słyszy to, co chce usłyszeć. My nie krytkujemy. Fakty są takie: jedno stowarzyszenie zwraca się z propozycją uruchomienia Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego. Wywołuje to taki ferment, że setki stowarzyszeń młodzieżowych w województwie lubuskim opiniują, rwą się do roboty, itd. Także Mirek – my nie krytkujemy. Wyrażamy swoje obawy o to czy ta inicjatywa przyniesie ten efekt, który chcielibyśmy wszyscy osiągnąć. Czy Pani Marszałek zawsze będzie reagowała jak jakieś stowarzyszenie wystąpi z jakąś propozycją w taki sposób? To wszystko się składa na to, że to jest tylko i wyłącznie troska, a nie krytyka. Sam przyznasz, że reagujemy na prośbę jednego ze stowarzyszeń, tak? Dobrze. I sam przyznasz, że w konsultacjach nad ważnym, nowym w pewien sposób ciałem, nie

uczestniczyła, bo nie chciała, żadna inna organizacja młodzieżowa. No i gdzie tu krytyka?

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Proszę o głos Panią Elżbietę Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Szanowni Państwo, od wielu lat realizujemy w województwie lubuskim program dla młodych „Młodzi On-Life”. Za realizację tego programu, jego przygotowanie, weryfikację, taką też ewaluację odpowiada Departament Rozwoju. Działania w tym zakresie szeroko opisaliśmy również w aktualizowanej niedawno Strategii Rozwoju Województwa. Nie będę w tej chwili opisywać naszego programu skierowanego do młodych, ale wspomnę – chociaż już Pani Radna też wymieniła – nasz Budżet Inicjatyw Obywatelskich dla młodych, ale również stypendia, nie tylko kluczowe, ale też artystyczne, sportowe, Talenty Lubuskie na bardzo dużą skalę, również te z Europejskiego Funduszu Społecznego, ale też z budżetu województwa. To są też te stypendia, które przyznajemy w ramach naszych skromnych możliwości dla studentów medycyny, dla pielęgniarstwa, położnictwa. W ramach tego programu również zobowiązaliśmy się do wspierania nowych kierunków, które wynikają z diagnozy sytuacji, z potrzeb młodych ludzi tak, żeby ich zatrzymać. I co roku większe środki przeznaczamy na wsparcie takich kierunków nowo otwieranych przez uczelnie wyższe. Dzięki temu w regionie powstała nie tylko medycyna, pielęgniarstwo w Gorzowie, ale również w Gorzowie dietetyka czy fizjoterapia, a w przyszłym roku zaplanowaliśmy 1,7 mln zł dodatkowych środków na dodatkowe kierunki, chociażby w zakresie elektromobilności, czy też inżynierii lotniczej. Także tych działań jest sporo. Te Sejmiki się też odbywały, ale dopiero nowela ustawy – czerwcową – dała możliwość w taki formalny sposób przyjęcia takiej uchwały wraz ze Statutem, bo wcześniej takiej możliwości nie było. Te Sejmiki inaczej były zwoływane, wybierane, inaczej obradowały – inaczej w każdym regionie, można powiedzieć. Teraz będzie taka sama formuła w całej Polsce w związku z tą podstawą prawną, która daje takie możliwości, a ona dopiero weszła w życie w czerwcu. To jest inicjatywa Zarządu Województwa, ale ponieważ równolegle wpłynęła również inicjatywa tej organizacji uznaliśmy, że będzie dobrze powołać się na inicjatywę

młodych, a nie zawłaszczając przez Zarząd Województwa. Dobrze, że taka organizacja, która pracuje zresztą – przedstawiciele tej organizacji są zaangażowani w pracę naszych Sejmików, które co roku się odbywają. Dlatego mieli też rozeznanie i wiedzę, że prawo się zmieniło w tym zakresie i daje im takie podstawy, więc jako pierwsi wyszli z taką inicjatywą. Ja nie sądzę, że inne organizacje również młodych ludzi, monitorują na bieżąco jak prawo się zmienia w tym zakresie, a przypominę, że to zdarzyło się niedawno. Jestem przekonana, że jeżeli podejmiemy tę uchwałę, będziemy mogli zweryfikować naszą skuteczność też w tym zakresie i słuszność. Będzie można ją też poprawiać i doskonalić – tak, jak pamiętacie Państwo, mieliśmy też Komisję Doraźną ds. Młodych i Spraw Obywatelskich. Przywieźliśmy takie doświadczenie i pomysł z Departamentu Le Lot we Francji. I to też się u nas sprawdziło, ponieważ ta komisja właśnie pilotowała utworzenie programu dla młodych – odbywały się debaty dla młodych, spotkania. Ja jestem bardzo mocno zainteresowana tym, żeby jak najbardziej byli aktywni. Też jestem zaniepokojona małą liczbą wniosków, bo konsultacje, które my prowadzimy w ważnych sprawach, ...*głos z sali...*, myślę, że w imieniu Zarządu w tej chwili, nie jako radna – a już kończę, nie chcę Państwa zagadywać. Myślę, że wszyscy jesteśmy za tym, żeby przyjąć taką uchwałę. Czas pokaże – będzie to weryfikował. Ja przy tej okazji też dziękuję Panu Radnemu – Dyrektorowi szkoły, który bardzo aktywnie uczestniczy z młodzieżą Liceum nr III w ważnych wydarzeniach w regionie, za ostatnią również debatę „Niepodległa. Samorządna”, bo nie tylko uczniowie Liceum nr III, również nr V tutaj byli naszymi gośćmi, bardzo licznie uczestniczyli w debacie, bardzo ważnej, w przeddzień Święta Niepodległości. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Pan Radny Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, zwracam uwagę na rozdział 3 Statutu i opisany w tym rozdziale tryb wyboru radnych. Wydaje mi się, że powinniśmy uczyć młodzież czy wdrażać młodzież do demokratycznych wyborów, a my właściwie statuujemy z tej sytuacji mianowania na radnych, bo to cały tryb przebiega w ten sposób, że selekcja, potem dwóch kandydatów z każdego powiatu, trzech z powiatów

grodzkich, do tego Komisja Rekrutacyjna jest wywoływana, skład Komisji Rekrutacyjnej wywołuje Przewodniczący już Sejmiku arbitralnie, dwóch członków i dwóch wchodzi z młodzieżowego poprzedniej kadencji. Pierwszą rekrutację prowadzi Komisja Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki. Wszystko jest oparte o jakąś formę uznaniowości. Nie ma to nic wspólnego z demokracją. Jak przebiegną te wybory i nie wywołają jakichkolwiek kontrowersji, to będę zdziwiony. Ja bym jednak wprowadził system jakiegoś wyboru. Szkoły średnie wybierają samorzady czy lubią różnego rodzaju opiniowanie różnych zjawisk, które się dzieją na terenie i miasta, i powiatu. Może skłonić młodzież, przeprowadzić jakąś formę kampanii – wybór demokratyczny. Z tych powiatów, tych dwóch kandydatów albo z miasta trzech. Wtedy powaga tego gremium młodzieżowego będzie miała mandat demokratyczny. A tak to – przepraszam – starzy sobie powybierają młodych i wydają im polecenie robienia za młodzież samorządową, o tak. To chyba nie tak, nie o to chyba chodziło. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Drugi głos – Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Pani Marszałek, w kontekście Pani wypowiedzi czy odpowiedzi, którą tutaj Pani udzieliła, co najmniej zdumiewa to, że mówi Pani wprost, że wcześniej nie było takich możliwości. Otóż były możliwości i starania, w które się też włączałam jako Przewodnicząca, ale widocznie wtedy nie było klimatu. Natomiast jeżeli dalej iść Pani tokiem tutaj tłumaczenia, że prawo nie było przychylne, to chcę powiedzieć, że Sejmiki jako takie, młodzieżowe, były powoływane co najmniej 10 lat wstecz przez różne jednostki samorządu terytorialnego – w tym Radę Miasta Zielona Góra. A zatem to nie jakieś tam okoliczności. My też nie musimy koniecznie korzystać z tego, co Pani mówi, że zaciągnęliśmy - że tak powiem - z doświadczeń Departamentu Le Lot, bo my tu mamy w kraju od ponad 10 lat doświadczenia z powoływaniem młodzieżowych Sejmików, z oceną ich funkcjonowania. W związku z tym, nazwijmy rzecz po imieniu: dzisiaj jest wola, żeby takim Sejmik w tym kształcie został powołany.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Proszę, Pani Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Szanowni Państwo, ja mam takie dzisiaj wrażenie, że dzisiaj jest „wina Zarządu”. Tak, jak była „wina Tuska”, to jest „wina Zarządu”, przy każdej uchwale. Ja się sprzeciwiam twierdzeniu, że konsultacje, które dotyczyły de facto konsultacji nad Statutem Sejmiku, Państwo jakby tutaj wciągacie dlaczego tak mało stowarzyszeń, inicjatyw innych – tak zrozumiałam Panią Radną Gośniowską-Kolę. Natomiast chciałabym zwrócić uwagę, że sama treść uchwały wskazuje pewne fakty prawne. Faktem prawnym jest to, że taki wniosek Stowarzyszenia „Młodzi dla Lubuskiego” wpłynął do Zarządu. Faktem jest to, że komisja zaopiniowała pozytywnie ten stan. Faktem jest, że to Sejmik jest uprawniony – zresztą z powołaną podstawą prawną w petitum uchwały – do powołania takiego Sejmiku. Ale ten Sejmik nie jest powołany dla tego stowarzyszenia. Każdy młody Lubuszanin będzie mógł w tym Sejmiku uczestniczyć. I tak samo my jesteśmy uprawnieni do tego, żeby taki Statut stworzyć, właśnie w ramach konsultacji, które zresztą trwały i były przeprowadzone. Ja dziękuję za głos Radnego Marka Surmacza, bo to był merytoryczny głos, dotyczący właśnie Statutu, bo o tym w tej chwili powinniśmy rozmawiać. Natomiast rzeczywiście, mogłabym się zgodzić z Panem Radnym, że też chciałabym, żeby to były takie demokratyczne wybory na wzór naszych wyborów, w których jesteśmy wybierani jako samorządowcy. Natomiast Komisja Wyborcza czy jakby cała struktura możliwości prowadzenia takich wyborów jest utrudniona, formalnie nieuregulowana i zapewne bardzo kosztowna. Także ja bardzo proszę Państwa Radnych, żebyście dzisiaj zagłosowali za tą uchwałą, żebyście dali właśnie młodym prawo głosu, bo jeżeli oni przyjmą tą naszą inicjatywę pozytywnie, to mogą w ramach właśnie Sejmiku Młodzieżowego działać. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Drugi głos – Pani Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo proszę Panią Radną Olę – Droga Olu, proszę nie przekreślać moich słów i wypowiedzi, ponieważ

powołałam się na doświadczenia z Le Lot mówiąc o komisji, którą powołaliśmy – Komisji Doraźnej ds. Młodzieży i Spraw Obywatelskich. I chciałabym jeszcze raz mocno podkreślić, że zmiana ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym i województw, która stanowi podstawę prawną do tej uchwały, została podjęta 20 kwietnia tego roku – 2021, nie 10 lat temu i weszła w życie 23 czerwca 2021 roku. Na mocy tej zmiany został dodany nowy artykuł, który reguluje sprawę powoływania Sejmików. Stanowi mianowicie, że Sejmik Województwa może wyrazić zgodę na utworzenie Młodzieżowego Sejmiku Województwa – z własnej inicjatywy lub na wniosek. I tu są wnioskodawcy wymienieni. I właśnie na tej podstawie, którą przeczytałam, została przygotowana ta uchwała.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Pani Małgorzata Gośniowska-Kola – drugi głos.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:
Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, odniosę się do słów Pani Radnej Synowiec, a mianowicie my, jako radni z pewnością przede wszystkim kierujemy się troską dotyczącą współpracy młodzieży, jej aktywności na wielu różnych obszarach. I to, że dzisiaj o tym rozmawiamy, to nie dlatego, że nie chcemy zagłosować nad tym, żeby taki Sejmik powstał w województwie lubuskim, tylko mamy doświadczenia. I o ile pamiętam, to Pani Radna była Przewodniczącą Komisji Doraźnej ds. Młodzieży. I tutaj słuszna jest uwaga Pani Radnej Mrozek, że po tylu latach wypracowujemy pewien standard co do współpracy z młodzieżą, który powinien być dużo bardziej związany z aktywnością tej młodzieży. I jeżeli coś powołujemy – tak, jak Komisję Doraźną ds. Młodzieży, tak jak wiele różnych inicjatyw dla młodzieży, Program „Młodzi On-Life”, różnego rodzaju konkursy, finansowania, to jest taki okres, kiedy mówimy jakie to przyniosło efekty. Tylko tyle. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Pan Marek Surmacz – drugi głos.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Drugi głos i krótki. Panie Przewodniczący, zagłosuje przeciwko tej uchwale z jednego tylko powodu,

bo jeszcze doczytałem, że „...Komisja Rekrutacyjna wybiera radnych na podstawie prowadzonych przez nich działalności społecznej, pełnionego wolontariatu oraz udzielonych rekomendacji”. Jak z komsomołu. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pan Radny Sławomir Kowal.

Radny Województwa Lubuskiego Sławomir Jan Kowal: Nie chciałem, ale muszę Szanowni Państwo, przysłuchując się na tym Sejmiku tym wszystkim dyskusjom, a szczególnie tej o młodych. Kierując się troską w stronę młodych ludzi, bardzo dobrze, że w końcu jest ta uchwała, której nie było. Były głosy przed laty dlaczego nie ma? W końcu jest i bardzo dobrze, że jest. Natomiast co do młodych – młodzi potrzebują przestrzeni. Dajmy im tą przestrzeń, nie blokujmy, nie zamykajmy w jakichś kapsułach politycznych. Czas pokaże jakie zmiany są potrzebne do Statutu, do uchwał. Zróbmy krok do przodu i zmieniajmy to, co złe Szanowni Państwo. Mówię – bez kapsuł, bez ingerencji. Przecież to tylko aktywni działacze młodych środowisk, tam gdzie młodzi działają, będą zgłaszać swoich przedstawicieli. Już efekt konsultacji mamy widoczny, kto się interesuje, ale to nie tylko tymi konsultacjami – ogólnie. Tak jest zawsze w gminach, tak jest w województwie – przecież doświadczyliśmy i doświadczamy tego. Czemu tu się dziwić? To, że polityka informacyjna urzędów funkcjonuje jak funkcjonuje – także Urzędu Marszałkowskiego – to wiemy. Z dotarciem z informacją, nie wiem, przez Facebook, przez e-maile, przez telewizję zawsze był problem, jest i będzie. Także ja proszę o przestrzeń dla młodych, bo chyba tak, jak każdy z nas – a przynajmniej w to wierzę – ja rozumiem młode osoby i chcę im tą przestrzeń dać. A tutaj będą zgłaszani tylko ci działacze młodych środowisk, którzy są aktywni, chcą działać, a nie setki, tysiące osób, które się garną do polityki. Przynajmniej w tym względzie dajmy im jakiś pozytywny przykład, bo nie widzę innych. Nie kłótnie, nie zwary, tylko pozytywne relacje. Oni kiedyś zastąpią nas, was. Niech uczą się tych najlepszych, a nie tych innych przykładów. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pani Radna Wioleta Haręźlak.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo, Drodzy młodzi Lubuszanie. Ja bym nie chciała, żeby właśnie młodzi Lubuszanie odnieśli takie wrażenie, że tutaj radni debatują nad projektem tej uchwały i mają jakieś obiekcje bądź też wątpliwości co do tego, że młodym trzeba oddać głos i też trzeba, aby czasami zaopiniowali nasze uchwały bądź też podali nam przykłady lepszego działania – to w odniesieniu do tego, co mówił Sławek. Ja tu się oczywiście pod tym podpisuję, że te inicjatywy są bardzo cenne. Chcę wam Państwo również przypomnieć, że nigdy w samorządzie nie istniały problemy związane z podjęciem inicjatyw związanych z powołaniem takich Sejmików. Zatem to oczekiwanie na zmianę ustawy w niczym nie umniejszało tej aktywności. Szanowni Państwo, pismo dotyczące powołania tej rady wpłynęło do Przewodniczącego Wacława Maciuszonka 10 czerwca. Ja chcę zwrócić uwagę na jedno: my dzisiaj, Szanowni Państwo, będziemy podejmować tę uchwałę i będziemy brali współodpowiedzialność za działania tej rady. Zatem ja chcę zwrócić uwagę na fakt dla mnie najbardziej istotny – mówię tutaj z pozycji osoby, która w samorządzie pracuje długo, takie rady młodzieżowe działały na terenie Zielonej Góry. Ci młodzi ludzie będą potrzebowali naszego wsparcia. Oni będą potrzebowali też naszej mocy uchwałodawczej po to, aby podejmować swoje działania. I tutaj chciałabym bardzo, aby każdy, kto dzisiaj będzie głosował, miał to w swojej pamięci, że w tym momencie kiedy głosuje, bierze współodpowiedzialność za działalność tej grupy inicjatywnej. Szanowni Państwo, ja nie wiem jakie Francja ma doświadczenia. Teraz się boję jak Pani Marszałek pojedzie do Dubaju, jakie doświadczenia przywiezie. Ale mamy swoje polskie doświadczenia z samorządem, który funkcjonuje od 1989 roku. I myślę, że na bazie tych doświadczeń bierzemy współodpowiedzialność za tę uchwałę, którą będziemy podejmować. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję. Radny Ciemnoczołowski. Rozumiem, że wniosek o zamknięcie dyskusji?

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Nie. Dziękuję bardzo, ale bardzo krótko. Co prawda nie jestem niczym generałem, żadnego polityka i nie cytuję mojego byłego kolegi z Sejmiku, ale z Anią Synowiec,

jako najmłodszy radny w Sejmiku Województwa Lubuskiego, wspieramy tę koncepcję. Dziękuję serdecznie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać jeszcze głos?

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Ja jeszcze się zgłosiłam, ale widzę, że nie wyświetla się na tablicy, nie ma miejsca. Szanowna Pani Radna Małgorzato jest mi niezwykle przykro, że nawet przy takiej inicjatywie jak powstanie Sejmiku Młodzieżowego, jak głosowanie nad Statutem tego Sejmiku, nie może się Pani opanować, żeby komuś czegoś nie wytknąć. A tak naprawdę w ogóle Pani nie wie, co ja robię w terenie, czym się zajmuję, czy się zajmuję młodzieżą, czy funduję może z mojej diety stypendia dla młodzieży. Chciałam się zapytać co Pani robi dla młodzieży w Warszawie? Może ma Pani jakieś inicjatywy? Naprawdę, możemy takie złośliwości między sobą wymieniać bardzo długo, ale Pan Przewodniczący nam nie pozwoli, ponieważ mamy dwa głosy. Jest mi niezwykle przykro, że Pani nie docenia inicjatywy stowarzyszenia i jednocześnie próbuje cały czas atakować – a to Zarząd, a to mnie, bo ośmieliłam się wypowiedzieć. Jestem za inicjatywą i jestem przekonana Panie Przewodniczący, że każdy radny będzie wspierał młodzieżowych radnych. Ja złożyłam taką interpelację, bo uważam, że my powinniśmy wspierać też asystenturą. Powinniśmy mieć asystentów radnych i współdziałać z osobami, które uczą się na terenie województwa lubuskiego i chciałyby z nami współpracować. I tyle chciałam powiedzieć. Zagłosuję „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola: Pani Radna, jeżeli mogę..., ad vocem.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: To już jest trzeci głos – niestety. To, że Pani Radna wyraża swoje opinie – nie można

jej tego zabronić, więc takie uwagi uważam też chyba są nie na miejscu. Proszę, czy ktoś jeszcze z Radnych? Jeszcze Radny Kowal, drugi głos.

Radny Województwa Lubuskiego Sławomir Jan Kowal: Składam wniosek o zamknięcie dyskusji.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Nie uwzględniam wniosku o zamknięcie, bo musielibyśmy dwa razy głosować. Podejmujemy uchwałę w sprawie powołania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego – druk nr 569/21 i poddaję tę uchwałę pod głosowanie.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję. Proszę o zamknięcie głosowania.

26 radnych za, 1 przeciw, 2 wstrzymało się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik 62 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/555/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie powołania Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego stanowi załącznik nr 63 do protokołu.

Punkt 13.

Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej – druk nr 570/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Przewodniczącego Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 64 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 65 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub zapytania do projektu uchwały? Jeżeli nie ma, przechodzimy do głosowania projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej – druk nr 570/21, wersja druga. Kto z Państwa Radnych jest za? Kto przeciw? Kto się wstrzymał?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję. Zakończymy głosowanie.

29 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 66 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/556/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia stawki jednostkowej dotacji przedmiotowej stanowi załącznik nr 67 do protokołu.

Punkt 14.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok – druk nr 571/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Proszę o przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów Pana Przewodniczącego Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 68 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Opinia pozytywna.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 69 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Proszę, czy są wystąpienia klubowe? Jeżeli nie ma, to czy ktoś z Państwa Radnych ma uwagi lub zapytania? Proszę bardzo, Pani Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Bardzo dziękuję. Szanowni Państwo, ponieważ uchwały budżetowe nie są kierowane do Komisji Edukacji, Kultury, a tam dokonują się zmiany w obrębie turystyki, a przynajmniej promocji turystycznej i gospodarczej regionu, ja chcę konkretnie zapytać: na poprzedniej sesji, zmieniając uchwałę budżetową, zwiększyliśmy o 3 mln zł środki na promocję turystyczną i gospodarczą. Ponieważ nie uzyskaliśmy na bieżąco odpowiedzi, nie uzyskałam, kierowałam pytanie do Departamentu Finansów, bezpośrednio do Dyrektora Promocji – odpowiedź wreszcie dostałam na piśmie. Dla mieszkańców najważniejsza jest taka konkretna odpowiedź: jaka kwota w sumie – niezależnie od „szuflady”, z której wyjmujemy – przeznaczona jest na promocję turystyczną i gospodarczą w 2021 roku? Bo dzisiejsza uchwała, którą procedujemy, w kilku miejscach pomniejsza z kolei na promocję turystyczną i gospodarczą – a to 180, a to 90, a to kilkadziesiąt tysięcy i w sumie trudno się połapać. Moje pytanie brzmi: ile w 2021 roku środków na promocję turystyczną i gospodarczą zabezpieczyliśmy do dnia dzisiejszego, do tej uchwały? Te przesunięcia, które teraz dokonywać będziemy, podejmując uchwałę, z czego wynikają? Jakie zadania z zakresu promocji turystycznej i gospodarczej nie zostały wykonane, skoro pomniejszamy te środki? Bardzo dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Pani Radna Beata Kulczycka, proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Ja mam konkretne pytanie, ponieważ w tej uchwale, w dziale 750 są wydatki związane

z nagrodami i ja przyjmuję te 50 tys. zł jako uzasadnienie do tej zmiany. Natomiast chciałabym wiedzieć – te 50 tys. zł dla programu, dla „Lubuskiej Odnowy Wsi”, dla Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich – ilu osób dotyczą te wydatki w wysokości 50 tys. zł, czy w ogóle są one jakkolwiek zróżnicowane i czy dotyczą szeregowych pracowników Urzędu Marszałkowskiego? Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z Radnych chciałby zabrać głos? Jeżeli nie, to poprosimy odpowiedź.

Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki Norbert Urbański:
Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, odpowiem na pytanie Pani Radnej Aleksandry Mrozek. Projekt turystyczny, wsparcia promocji turystycznej województwa lubuskiego jest na lata 2022-2023 zaplanowany na 3 mln zł. Planujemy, aby mniej więcej te środki rozłożyć na rok 2022 i 2023 po równo, ale tak naprawdę ile wydamy konkretnie – wszystko będzie zależało od przeprowadzonych postępowań, czy to przetargowych, czy to zapytań ofertowych. Ale planujemy, że będzie to w granicach tak 1,5 mln zł do 1,7 mln zł w 2022 i pozostała kwota w 2023.

Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki Norbert Urbański:
Tak, więc planujemy zorganizować w latach 2022 udział Województwa Lubuskiego w targach ITB w Berlinie oraz Międzynarodowych Targach w Katowicach. W 2023 w Targach Turystycznych w Pradze oraz Enoexpo w Krakowie. Planujemy także zorganizować kampanię w mediach społecznościowych, kampanię w Internecie, kampanię w prasie. Planujemy także emisję w ogólnopolskiej telewizji spotu promującego województwo lubuskie. Planujemy zrobić kampanię bilbordową, a także kampanię, co jest teraz coraz bardziej modne, na paczkomatach w całym kraju, promujących województwo lubuskie.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:
Dobrze, dziękuję. Czy Pani Marszałek chciałaby coś dodać? Coś o nagrodach było jeszcze.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Panie Dyrektorze, Szanowni Państwo, ja tę odpowiedź, którą tutaj Pan Dyrektor przytoczył znam, bo ja ją dostałam na piśmie. Moje pytanie dotyczy konkretnie: ile w 2021 roku wykorzystaliśmy środków do tej pory na promocję turystyczną i gospodarczą? I z czego wynikają pomniejszenia te, które dzisiaj w uchwale procedujemy, pomniejszamy środki, nie mam przed sobą tekstu uchwały, ale Państwo przygotowując, znacie.

Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki Norbert Urbański: Z tego, co się orientuję, tam jest kwota 90 tysięcy, a to jest przeniesienie na przyszły rok, a są to oszczędności w projekcie, które zostały z tego roku, na podstawie przeprowadzonych postępowań przetargowych.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: To jest projekt unijny realizowany w ramach Regionalnego Programu...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Pan Dyrektor Dąbrowski, proszę.

Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Arkadiusz Dąbrowski: Szanowna Pani Marszałek, Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, w odpowiedzi na zapytanie Pani Radnej o 50 tys. jest to praktyka coroczna, czyli są to koszty w zasadzie obsługi, taka nagroda dla pracowników, którzy po prostu wdrażają działanie „Lubuska Odnowa Wsi”. W tamtym roku też tak było, także generalnie jest to takie działanie standardowe jak co roku, to nic nowego. A jeżeli chodzi o liczbę osób, to jest to około 20 osób, a 50 tys. to też jest kwota, która zawiera koszty pracodawcy, czyli generalnie realna kwota na nagrody jest niższa niż te 50 tys. Teraz nie jestem w stanie tego wyliczyć, ale oczywiście, jeżeli będzie Pani Radna zainteresowana dokładniejszymi wyliczeniami, to jak najbardziej przekażę. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję. Pani Radna Kulczycka, drugi głos.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Pozwolę sobie doprecyzować to pytanie mojej Koleżanki a propos zmniejszenia dochodów z tytułu turystyki. Ja nie będę odpowiadać za Pana Dyrektora, ale Panie Dyrektorze, jeżeli ja dobrze rozumiem treść budżetu, to zmniejszenie planu dochodów dotyczy projektu Promocja gospodarcza i to jest zmniejszenie tak jakby z RPO, więc niech mi Pan wytłumaczy, skoro zmniejszamy to zmniejszamy, dlatego że są oszczędności przetargowe i one nigdy nie wrócą, czy zmniejszamy w tym roku po to, żeby w następnym roku je ponownie wywołać? To o takie pytanie chodzi.

Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki Norbert Urbański: Potwierdzam, przenosimy na przyszły rok tak, żeby w przyszłym roku je ponownie wykorzystać.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Panie Dyrektorze, to w takim razie proszę odpowiadać precyzyjnie na pytanie, bo to trzeba czytać tak naprawdę treść, żeby zrozumieć to, że je przenosimy, a nie zmniejszamy w wyniku oszczędności przetargowych.

Zastępca Dyrektora Departamentu Promocji i Strategii Marki Norbert Urbański: Pani Radna, tak jak powiedziałem, że przenosimy środki z oszczędności.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze z Państwa Radnych ma jakieś zapytania. Jeżeli nie, to przechodzimy do głosowania nad projektem uchwały w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok – druk nr 571/21, wersja 2. Projekt uchwały poddaję pod głosowanie. Kto za, kto się wstrzymał, kto przeciw?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Prosiłbym zakończyć głosowanie.

24 radnych za, 0 przeciw, 6 wstrzymało się od głosowania.

Stwierdzam, że uchwała została podjęta.

Wynik głosowania stanowi załącznik 70 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/557/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie dokonania zmian uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na 2021 rok stanowi załącznik nr 71 do protokołu.

Punkt 15.

Podjęcie uchwały w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 – druk nr 572/21.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli:

O przedstawienie opinii Komisji Budżetu i Finansów proszę Przewodniczącego Komisji Pana Marka Cieślaka.

Projekt uchwały stanowi załącznik nr 72 do protokołu.

Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Marek Cieślak: Komisja zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie.

Opinia komisji stanowi załącznik nr 73 do protokołu.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Czy są wystąpienia klubowe? Nie ma. Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi lub zapytania do projektu uchwały? Nie ma. W związku z tym, projekt uchwały sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 – druk nr 572/21, wersja 2, poddaję pod głosowanie. Kto jest za, kto jest przeciw, kto się wstrzymał?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Dziękuję, proszę zakończyć głosowanie.

22 radnych za, 0 przeciw, 7 wstrzymało się od głosowania.

Wynik głosowania stanowi załącznik 74 do protokołu.

Uchwała Nr XXXVII/558/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie dokonania zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2033 stanowi załącznik nr 75 do protokołu.

Punkt 15a.

Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie poparcia działań służb mundurowych, możliwości relacjonowania ich działań przez wolne media oraz pomocy humanitarnej na polsko-białoruskiej granicy Unii Europejskiej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Nie powiem, żebym z entuzjazmem do tego punktu podchodził. W każdym razie, zanim zaczniemy dyskusję w punkcie 15a, czyli Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie poparcia działań służb mundurowych, możliwości relacjonowania ich działań przez wolne media oraz pomocy humanitarnej na polsko-białoruskiej granicy Unii Europejskiej, chciałbym Państwa poinformować, że chciałbym skorzystać z moich uprawnień i ograniczyć wypowiedzi do dwóch minut. Zresztą, tak jak patrzę tutaj, siedząc z boku, nie wiem czy będziemy musieli większy monitor kupić, czy jest tylu zgłaszających się, chciałbym z tych moich uprawnień korzystać częściej. Prawdopodobnie będę, w zależności od wagi tematu, wyznaczał czas dyskusji. Przy tym punkcie proponuję 2 minuty. Bardzo bym prosił, zwłaszcza, że już tej dyskusji dzisiaj mieliśmy dosyć dużo i chciałbym, żeby na początku Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski przedstawił projekt uchwały i przystąpimy do dyskusji, bardzo proszę.

Projekt stanowiska stanowi załącznik nr 76 do protokołu.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski:

Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący, jednak z racji tego, że jak słyszeliśmy, przedstawiciele Klubu Pana Prezydenta Kubickiego i Milewskiego zarzucili nam wykorzystanie tutaj...

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Panie Przewodniczący, ja bardzo proszę, żeby powstrzymać tego typu uwagi, bo one na pewno nie służą harmonijnemu przebiegowi tej sesji.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dobrze. Pan Przewodniczący nie musi, ja zrozumiałem. Natomiast chciałbym w związku z tym, że Klub zarzucił naszemu Klubowi, że wykorzystujemy tutaj prawa autorskie Stanowiska tegoż Klubu, prosiłbym o 15 minut przerwy, żebyśmy mogli być w stanie zredagować, poprawić nasze Stanowisko tak, żeby zadośćuczynić oczekiwaniom Klubu, który zgłosił swoje Stanowisko i zredagować je w takiej formie, która tych praw autorskich, według Klubu, nie będzie naruszać. Dziękuję i proszę o 15 minut przerwy w imieniu Klubu.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Ogłaszam 15 minut przerwy.

przerwa

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Wznawiam obrady. Szanowni Radni, proszę o zajmowanie miejsc. Myślę, że wszyscy już Stanowisko otrzymali, a jeżeli nie otrzymali to już lada chwila bo są rozdawane. Proszę Pana Radnego Sebastiana Ciemnoczołowskiego o przedstawienie treści stanowiska.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Dziękuję Panie Przewodniczący. Postaram się głośno i wyraźnie przeczytać zredagowane, poprawione Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie docenienia działań służb mundurowych, możliwości relacjonowania ich działań przez wolne media oraz pomocy humanitarnej na polsko-białoruskiej granicy Unii Europejskiej.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski odczytuje treść Stanowiska.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję Panie Radny. Proszę o uwagi, czy zapytania do proponowanej treści Stanowiska. Proszę bardzo.

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Czy to jest dyskusja, czy uwagi?

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dyskusja i pytania. Bardzo proszę. Dwie minuty Pan Radny Marek Surmacz.

Radny Województwa Lubuskiego Marek Tomasz Surmacz: Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, przedstawię Stanowisko Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość w sprawie proponowanego przez Platformę Obywatelską Stanowiska o kryzysie granicznym. Jako, że propozycje uzgodnione wcześniej i w zgodzie przyjęte, jako propozycja do przyjęcia przez aklamację, zostały odrzucone, przedstawiam nasze stanowisko: „W Polsce obowiązuje porządek prawny stanowiący przez konstytucyjne organy Rzeczypospolitej Polskiej. Informacje o przebiegu agresji hybrydowej Białorusi przeciwko Polsce czerpiemy od oficjalnych przedstawicieli władz Rzeczypospolitej Polskiej. Migrantom potrzebującym pomocy, nawet nielegalnie przekraczającym granicę, niezbędna pomoc jest udzielana. Migrantów deklarujących poddanie się procedurom azylowym, umieszcza się na terenie wyznaczonych ośrodków, gdzie pozostają tak długo, jak jest to konieczne. Migranci tranzytowi, czyli ci, którzy nie chcą pozostać w Polsce i jasno deklarują cel dotarcia na Zachód, po potwierdzających postępowaniach administracyjnych, odsyłani są do kraju, z którego przybyli. Z uwagi na powagę sytuacji w prowadzonej agresji Białorusi przeciwko Polsce, Radni Klubu PiS nie wezmą udziału w tym politycznym działaniu Platformy Obywatelskiej”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję Panie Radny. Proszę jeszcze w wystąpieniach klubowych kto z Radnych chce zabrać głos? Pan Radny Fedko, tak?

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoki Sejmiku, muszę powiedzieć, że w dwudziestotrzyletniej pracy w Sejmiku nigdy nie spotkałem się z taką sytuacją, żeby w tak ważnej sprawie, jaką jest niewątpliwie wsparcie działań na granicy wschodniej, dochodziło do takich sytuacji jaką mamy dzisiaj. Zawsze tego typu stanowiska podejmowało się przez aklamację. I myślę, że tak to dzisiaj również się powinno stać. Tym bardziej, że wstępne stanowisko zostało przyjęte i zaakceptowane, tak jak wynika z rozmów z uczestnikami spotkania, w takiej formule w jakiej mogłoby być przyjęte. Niestety tak się nie stało. Natomiast Kolega Sebastian Ciemnoczołowski – Przewodniczący Klubu już rozstrzygnął praktycznie o sprawie i godzinę temu opublikował na swoim forum, czy na Facebooku oczywiście informację, że najwięcej emocji wzbudza sytuacja na granicy, ponieważ Radni Kubickiego i Milewskiego ramię w ramię z PiS-em chcą uchwały wspierającej żołnierzy, którzy zatrzymali fotoreporterów reprezentujących wolne media na granicy. Sebastian, myślałem, że jesteś poważnym człowiekiem, jesteś szefem Klubu, że racjonalnie potrafisz myśleć w takiej sytuacji, w trudnej sytuacji dla kraju, Niestety tak się nie stało. Może warto wylać sobie, nie wiem, garnuszek zimnej wody z lodem na głowę, żeby się opamiętać. To co, na tej zasadzie, jeśli żołnierz popełnił jakieś wykroczenie to winne jest wojsko? Jeśli Tusk popełnił wykroczenie i przekroczył prędkość to wszyscy „Platformersi” popełniają tego typu wykroczenia? To chyba są zbyt ogólne stwierdzenia. Tak się zdarzyć w ogóle nie powinno. Jestem zdumiony, że w takiej prostej sytuacji nie możemy dojść do zwykłego, ludzkiego porozumienia, do wspólnego zdania w tej niezwykle ważnej sprawie. A może warto by się zastanowić czy w takiej sytuacji nie trzeba by podjąć decyzji jakiejś o samorozwiązaniu tego Sejmiku. Skoro macie większość to nie pytajcie, to głosujcie, idźcie na siłowe rozwiązania, bo to jest wasza domena. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Proszę Radny Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski:
No tak, ja jestem za samorozwiązaniem Sejmiku. Wtedy ci Radni, którzy puciekali z list, z których dostali się do Sejmiku, pewnie już w tym Sejmiku by się nie znaleźli.

„Kałuże” się rozlały, dziękujemy Państwu. Natomiast do meritum, bo o tym tutaj mówimy. Tak, rzeczywiście, bo to co robi Prezydent Kubicki, wywieszając banery za wiele tysięcy złotych swoich podatników jest hucpą polityczną, jest podlizywaniem się PiS-u, nie wiem dlaczego, pewnie zna swoje powody. O tym dzisiaj mówili mieszkańcy na konferencji prasowej. Wygląda to jak „1 maj”, rzeczywiście. Jeżeli chcecie się Państwo wpisywać w taką propagandę PiS-u to bardzo gratuluję. Ja natomiast czytam to, co udaje się bezstronnym mediom, mimo zakazu ich tam wejścia, zrelacjonować o tym, co się dzieje na polsko-białoruskiej granicy. Ja Państwu zacytuję to, co tam się stało i to, co donoszą dziennikarze i fotoreporterzy, którzy zostali tam zatrzymani i wszyscy, którzy nas dzisiaj słyszą też może to powinni wiedzieć, nad czym my tutaj debatujemy. Do zdarzenia miało dojść w ostatni wtorek około godziny 16, w niedzielę reporter Maciej Moskwa opublikował kolejne fragmenty z interwencji żołnierzy wobec fotoreporterów i jak się ci żołnierze zachowują: „trzymajcie te łapy wysoko”, „się, k..., odechce fotografowania”, „ile, k..., razy można”. Przepraszam za te słowa, ale to tak mówią żołnierze nasi na granicy do fotoreporterów i mówił podczas interwencji jeden z żołnierzy. Następnie przeszukano dziennikarzy, a za pomocą opasek samozaciskowych związano im z tyłu ręce. Wtedy też wojskowi mieli zacząć przeglądać wykonane zdjęcia i zawartość telefonów komórkowych, co jest łamaniem prawa. Na nagraniu słychać, jak jeden z wojskowych pyta o rękawiczki. Nie chcę dalej cytować, bo już wystarczyło te 3 razy „k”. I teraz, Szanowni Państwo, my doceniamy zaangażowanie naszych służb. Natomiast nie doceniamy ich przełożonych, politycznych przełożonych z Błaszczakiem na czele, którzy wykorzystują te służby do swoich celów politycznych i do rozgrywania tego w polityce, tego co się dzieje na granicy białorusko-polskiej. I niestety wpisuje się w to Prezydent Kubicki i Wy – jego przedstawiciele w Sejmiku, w tą tanią propagandę. I dzisiaj chcieliście nas przymusić do tego, żebyśmy jak te sługusy tutaj na tych Radnych PiS-u, którzy wyszli i uciekli z tej sali, wpisali się też w tę politykę. A my proponujemy bardzo racjonalne Stanowisko, którego wy nie chcecie przyjąć jak rozumiem, tak? Gdzie podkreślamy właśnie to, że nie ma tam wolności, nie możemy wiedzieć co tam się dzieje, bo media nie mogą tam wejść. Tak, jak za PRL-u, który Ty Edek dobrze znasz, jako sekretarz partii PZPR, tak? A dzisiaj znowu lawirujesz między jedną partią a drugą, tak jak wy wszyscy Państwo tutaj siedzący. Trochę godności i szacunku i zacznijcie myśleć. My się nie damy

wpisać i po tej stronie wcisnąć w waszą propagandę. Otrzeźwienia. I proponujemy, żeby przyjąć ten apel o wpuszczeniu tam dziennikarzy, o pomocy humanitarnej. A wy co chcecie zrobić? Wpisujecie się w PiS-owską propagandę. Dziękuję bardzo.

Radna Województwa Lubuskiego Wioleta Haręźlak: Są granice obrażania wszystkich. Naprawdę.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski: Nie użyłem żadnego obraźliwego słowa.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Proszę Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Panie Przewodniczący, ja chcę się odnieść do Radnych Platformy Obywatelskiej. Chcę powiedzieć, że tak niechętniej, destrukcyjnej formacji ja jeszcze nie spotkałam. Państwo jesteście mistrzami zrywania wszelkich umów i porozumień. Pani Marszałek, kogo Pani reprezentowała podczas tego spotkania, na które poświęciliśmy ponad 2 godziny. Siebie, czy swój Klub, kiedy dzisiaj zrywacie to, co zostało ustalone. Pani Marszałek, Szanowny Panie Przewodniczący Klubu, wielokrotność używania „kałuż” też się w którymś momencie kończy. To Pan jest osobą hermetycznie zamkniętą, która nie pozwala włączyć się w wypracowanie stanowiska. Wy nie pozwoliliście mi, pomimo mego wkładu pracy, włączyć się w wypracowanie stanowiska, w którym wyraźnie mówię, że jestem za dwoma tematami, to jest: tematem dziennikarzy i pomocy humanitarnej. Macie swoje województwo, macie swoją koalicję, macie swoją większość. Wobec tego czyńcie, co chcecie. Postulat rozwiązania Sejmiku jest jak najbardziej zasadny. Szanowny Panie, to czy ja będę na liście i czy wybierze mnie, to chcę Panu powiedzieć, że nie od Pana będzie zależeć, mimo tego, że Pan będzie rozklejał plakaty moje tam, gdzie Pan wskaże na słupie. Wrócimy jeszcze do tego, co było 3 lata.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję. Pani Radna Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Muszę chyba ochłonąć, bo my nie rozmawiamy chyba o tym problemie, którego dotyczy to Stanowisko. Mówimy o kryzysie, o kryzysie humanitarnym, o braku dopuszczenia dziennikarzy, o braku możliwości rzetelnej informacji. I naprawdę nie do końca mnie interesuje, kto z kim jak rozmawiał. Kto pierwszy przygotowywał projekt, kto drugi. Czy macie zastrzeżenia do tego projektu, Szanowni Radni, którzy zostaliście tutaj na sali sesyjnej. Czy macie zastrzeżenia oprócz tego, kto jest lepszym autorem, kto jest gorszym autorem. Czy macie zastrzeżenia? Ja, Anna Synowiec podpisuję się pod tym Stanowiskiem, bez względu na to, kto jest jego autorem, dlatego że tu są moje przekonania, które dotyczą tego kryzysu. Niesamowitego kryzysu człowieczeństwa i humanitaryzmu. Czy jesteście za strefą humanitarną na granicy polsko-białoruskiej? Czy jesteście za tym, żeby dziennikarze mieli dostęp do tej strefy? Z jakich informacji chcecie czerpać to, co się dzieje. Moim zdaniem, Szanowni Państwo, to, że Radni PiS-u wyszli to mnie w ogóle nie dziwi, ale że my nie debatujemy nad konkretnym stanowiskiem. Proszę, powiedzcie, co wam nie pasuje w tym Stanowisku. Tu jest i docenienie naszych mundurowych, i żołnierzy, i funkcjonariuszy Straży Granicznej, i policjantów, i tego, że my musimy się zachować po ludzku w tej całej historii. I to Stanowisko, które przygotowaliśmy jest zasadne. I nie ważne, czy to jest Platforma, czy to jest inne ugrupowanie polityczne, bo do żadnego nie należę. Po prostu tu jest to, co myślę właśnie o tym kryzysie na granicy polsko-białoruskiej. I nie dodałabym ani jednego słowa więcej, ani mniej.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję Pani Radna. Pani Marszałek Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Dziękuję bardzo. Nie chcę, ale muszę, cytując klasyka. Z wielką przykrością niestety wysłuchałam słowa Pani Radnej Mrozek, która dzisiaj, nie wiem dlaczego, celuje tak cały czas w Marszałka. Ja reprezentowałam Klub na spotkaniu wspólnie z kolegami, szefami klubów i również ja Elżbieta Polak reprezentowałam Klub na spotkaniu zespołu redakcyjnego. To Państwo manipulujecie, ponieważ rano na spotkaniu była Pani Wioleta Haręźlak. Doszło do pewnych uzgodnień. Później nie przyszła na spotkanie. Przysłała Panią Olę Mrozek, której się nie podobał nasz apel. Postanowiła

przygotować własną wersję. I ja byłam do dyspozycji cały czas, ale niestety w piątek o godzinie 14:15 otrzymałam od Pani sms-a, w którym poinformowała mnie Pani, że niestety nie zdążyła przygotować swojej wersji: „wcześniej nie dam rady, przyślę na maila moją wersję apelu po południu”. A to już była godzina 14:15. Przysłała Pani tę wersję swoją, którą ja przekazałam Radnym i dzisiaj, bo to już była sobota, niedziela, nie było możliwości się spotkać, omawialiśmy wszystkie wersje. Omawialiśmy wszystkie wersje: tę przygotowaną przez Klub Prawa i Sprawiedliwości, tę wersję przygotowaną przez Panią Haręźlak, przez Panią Mrozek, przez nasz Klub. I przygotowaliśmy jedną, która konsumuje wszystkie Pani uwagi w Pani wersji, bo chodzi nam przede wszystkim o to, żeby podziękować żołnierzom i funkcjonariuszom, którzy strzegą bezpieczeństwa Polski na granicy białorusko-polskiej, na granicy Unii Europejskiej. Chodzi nam o to, żeby dziennikarzom, mediom umożliwić pracę, żeby dopuścić ich do tej strefy, żeby mogli informować społeczeństwo Polski i całego świata o tym, co się tak naprawdę tam dzieje. I chodzi nam również o to, żeby legalnie organizować akcje humanitarne. I słowa, które wtedy padły na porannym spotkaniu, na naszym spotkaniu zespołu redakcyjnego, są w tym Stanowisku. Ja jestem całym sercem za tym, żeby w takim właśnie zakresie to Stanowisko zostało przyjęte. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Dziękuję bardzo Pani Marszałek. Proszę Pani Radna Beata Kulczyka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Pani Marszałek, przyjmując nawet Pani wersję, to powiem szczerze, przyjmując również tę małostkowość, jaka wkrada się w procedowanie tego stanowiska: kto, jak, kiedy, o której godzinie i co napisał, to nic mnie tak nie zniechęciło dzisiaj do podjęcia, przede wszystkim do oddania mojego głosu w tej sprawie, jak wypowiedź Kolegi Ciemnoczołowskiego. Kolego, naprawdę przesadziłeś, przesadziłeś i to w pełnym wykonaniu, bo powiem Ci, że pomimo dobrej woli i chęci naprawdę, bo jestem również za akcją humanitarną i przyjmuję to z powagą, to Ty zdeprecjonowałeś powagę tego stanowiska i tego apelu. To jest po prostu karygodne. Panie Przewodniczący, tu się powinno dyscyplinować Radnych w kategoriach wypowiedzi, a to, Panie Radny, z jakiego jestem klubu, z jakiego ugrupowania i kto jest moim

szefem, to nie jest dzisiaj obszar do tego, żeby Pan o tym dyskutował. Najważniejsze, że jestem lojalna przynajmniej wobec mojego szefa i Pan pozwoli, że to jest dla mnie sprawa priorytetowa. I nie będę się na ten temat wypowiadać i Panu tłumaczyć. Natomiast, wie Pan co, nic mnie tak nie zniechęciło jak Pana głos do jakiegokolwiek podejmowania w tej sprawie i wypowiedania się, a tym bardziej podejmowania przeze mnie głosu. To jest po prostu obraźliwe dla nas Radnych. Pan się z tym liczy? Czy Pan ma lustro w domu, kiedy Pan mówi ...*głosy z sali...*, wie Pan co, kłamstwa się wkradają po Pana stronie i obraźliwość się wkrada po Pana stronie...

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Panie Sebastianie, nie przerywajmy.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: Panie Ciemnoczołowski, znamy się, więc proszę nie przerywać, bo prawda jest taka, że Pan mówi też, co Pan chce powiedzieć i proszę zrozumieć jedną rzecz, ja przyjmuję słowa Ani, która mówi: proszę odnieśmy się do treści, ale forma ma również znaczenie procedowania tego stanowiska. To jest naganne, to jest karygodne, to jest złośliwe, to jest „moje musi być mojsze” i niech będzie wasze. Miejcie satysfakcję, że przyjmujecie stanowisko i ten apel w osamotnieniu, klubowo w kolacji, miejcie satysfakcję z tego. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek: Dziękuję Pani Radna. Proszę Pani Radna Aleksandra Mrozek, drugi głos.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Ja za lekcję wychowania dotyczącą potrzeb niesienia pomocy humanitarnej Pani Radnej bardzo dziękuję. Ja myślę, że nad projektem i dokumentem warto się pochylić, ale nie minutę przed głosowaniem. To Państwo sobie zarekwirowaliście ten tekst. I to, co powiedziała Pani Radna Kulczycka: miejcie tę satysfakcję. Wy nie potraficie zaprosić do dialogu. Wy nie potraficie rozmawiać. Wy nie macie woli żadnej współpracy – my jesteśmy w większości, więc butami was zdepczemy. Już były przesłania myśli filozoficznych mówiących o tym, że ten kto jest większy nigdy nim nie będzie, pokazując, że drugi

jest mniejszy, a to jest wasza domena. Jestem zażenowana, że uchwały, stanowiska, które miały nieść nasz przekaz, zrobiliście polityczną zabawę, wyeliminowaliście osoby, które chciały się w to włączyć. Nawet na ostatnim finale nie mogliście doprosić radnych – czy ktoś z was jest gotowy popracować nad wspólnym projektem. Wstyd, małostkowość, żenada, kompromitacja, żeby w tym momencie szef klubu, nikogo nie respektujący, wyzywał kolejny raz radnych od „kałuż”. To jest niedopuszczalne, jest to żenujące. Tak, ja poproszę materiał z dzisiejszej sesji. Na pewno tego tak nie zostawimy. Nie będzie nas deprecjonować, bo macie „osiemnastkę”. Miejcie nawet „dziewiętnastkę”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Dziękuję Pani Radna. Proszę Pan Wiceprzewodniczący Mirosław Marcinkiewicz.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Na spotkaniu Samorządowe Lubuskie zaproponowało stanowisko, apel, ale tylko dziękujący żołnierzom. I taka była oferta przedstawiona przez Panią Haręźlak, która już się ewakuowała i nie chce ...*głosy z sali...*, proszę nie zarzucać mi kłamstwa, bo ja w przeciwieństwie do Pani w tym spotkaniu uczestniczyłem.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, czy chcemy to dzisiaj skończyć, czy robimy przerwę na ochłodzenie głów. Bardzo proszę nie przerywać. Przegłosujmy tak jak to jest i...

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Mirosław

Marcinkiewicz: Nie powiedziałem ani jednego złego słowa, mówię o faktach. Niestety nasza propozycja by było jedno stanowisko, nie mówiące tylko o dziękowaniu dla żołnierzy, ale również o sprawie wolnych mediów oraz pomocy humanitarnej, nie zostało to przyjęte. Już na tym pierwszym spotkaniu ci, którzy opuścili salę sesyjną i sobie wyszli, czyli Radni PiS-u powiedzieli, że: nie, bezdyskusyjnie. I nie czarujmy się, nie oszukujmy mieszkańców naszego województwa. Obecne Stanowisko mówi krótko, Szanowni Państwo, jeżeli ktoś jeszcze nas słucha: „w sprawie docenienia działań służb mundurowych i możliwości relacjonowania ich działań przez wolne media oraz pomocy humanitarnej”. Czyli

krótka rzecz: podziękowanie dla żołnierzy, ujęcie się za wolnymi mediami, bo na Białorusi w tej chwili wolne media mogą funkcjonować, ale tu w Polsce nie. I bardzo prosta trzecia rzecz: nikt nie zasługuje na śmierć w lesie, więc zwróćmy na to uwagę i ja nie widzę tu ani jednego zdania, które tu jest przeciwko komuś. Najwyżej ma to zachęcić Rząd polski, który za to odpowiada, żeby wziął się do roboty i przy pomocy Unii, która pomocy takiej nam udziela, rozwiązał ten problem raz na zawsze. Proszę wszystkich o przyjęcie tego wyważonego i dobrego Stanowiska.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:
Dziękuję Panie Radny. Proszę Pan Radny Edward Fedko.

Radny Województwa Lubuskiego Edward Jan Fedko: Ja króciutko. To jak to się ma do tego zapisu, Kolego Sebastianie, który mówi, że Radni Kubickiego i Milewskiego popierają uchwałę wspierającą żołnierzy, którzy zatrzymali fotoreporterów itd. To jest jakby jedna kwestia. I do Radnej Ani: Aniu, dobrze, pytasz – co się nam w tym Stanowisku nie podoba, to proszę mi powiedzieć, a co w tym Stanowisku, które zostało uzgodnione z szefami klubów, wam się nie podoba, czy tobie się nie podoba, bo myślę, że właśnie powinniśmy to Stanowisko przyjąć przez akklamację, ale to wymaga wspólnych uzgodnień i koniec kropka. A nie przesilanie się, kto ma rację, bo to jest nasze i koniec. Ja jestem przez 23 lata w Sejmiku, chyba z Przewodniczącym Kolegom Ardellim najdłużej i znam mechanizmy przyjmowania stanowisk innych. Jeśli były takie przypadki, jeśli klub wystąpił z określonym stanowiskiem to Platforma Obywatelska robiła przerwę, zmieniała przecinek, włożyła dwa zdania i wychodziło jako stanowisko jej klubu. Tak się nie robi i nie podejmuje tak ważnych politycznie stanowisk, czy apeli, czy jakiegokolwiek innego dokumentu, który powinien być przyjmowany przez akklamację.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:
Dziękuję Panie Radny. Proszę Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski:
Dobrze, nie będę się odnosił do słów ..., bo niektórzy tego nie rozumieją, ale odniosę

się do tego, co powiedział Edward Fedko, postaram się merytorycznie: mój wpis, na moim osobistym, prywatnym profilu społecznościowym jest swoistym komentarzem do sytuacji, która miała miejsce na Radzie Miasta, do tego, co widzimy na Urzędzie Miasta, na tej propagandzie i na tym, co proponujecie Państwo w swoim pierwszym Stanowisku. I powiem wyraźnie: tak, Pani Mrozek myli się z prawdą, mówiąc, że na pierwszym spotkaniu Przewodniczących Klubów z Przewodniczącym Sejmiku Pani Wioleta Haręźlak proponowała inne stanowisko niż te, które proponowała, a proponowała to stanowisko, które też forsuje Pan Prezydent Kubicki na Radzie Miasta, a więc wyłącznie popierające i wspierające bezrefleksyjnie to, co robią żołnierze na granicy polsko-białoruskiej. I my w większości tym żołnierzom oddajemy szacunek, i to też w tym stanowisku zawieramy przecież, prawda? Natomiast wy Państwo zamykacie oczy, chcecie wpaść w tę przepaść, którą wam wykopał Prezydent Kubicki i nie dostrzegacie, że nie ma tam wolnych mediów i nie dostrzegacie, że tam potrzeba pomocy humanitarnej. Nie, bo w tym Stanowisku, które proponowaliście i Pani Przewodnicząca Haręźlak przedstawiła, zresztą mogę je odczytać, ale nie chcę zabierać czasu, było tylko o bezrefleksyjnym poparciu i wsparciu wojska na pograniczu polsko-białoruskim, Edwardzie Mój Kochany. A Stanowisko klubu, nie to co pisałem prywatnie na Facebooku, przeczytałem i zaprezentowałem na Sejmiku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Dziękuję Panie Radny. Szanowni Państwo, nie trzeba być specjalnie inteligentnym, żeby przewidzieć, że to Stanowisko takim się skończy skutkiem, taką dyskusją. Ja też, wspominając posiedzenie, spotkanie Przewodniczącego Sejmiku z szefami klubów, nie chciałbym przeżywać takich historii, że każde słowo inne to, że jesteśmy przeciw, że chcemy tutaj wpuścić 2 miliony, a może 5 milionów uchodźców, że jesteśmy gorszymi Polakami, że wszystko, każde inne zdanie..., nie wiem, ja mam takie wrażenie, jakby to była prowokacja. W każdym razie szkoda, że tak jest, że nie możemy przez aklamację tego Stanowiska przyjąć, ale tak jest jak jest. Od samego początku przestrzegałem i szkoda, że tak to się kończy – tak, jak przepowiadałem, trudno. Bardzo proszę przechodzimy do głosowania. Przechodzimy do głosowania: kto jest za przyjęciem uchwały, która została zaproponowana, dotycząca poparcia działań służb mundurowych.

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Radny Województwa Lubuskiego Sebastian Sylwester Ciemnoczołowski:
Przepraszam, tam nie poprawiono tego, co ja zgłaszałem, Panie Przewodniczący.
Tam nie ma słowa: „w sprawie poparcia” tylko: „w sprawie docenienia działań”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
W takim wypadku, proszę Panie Radny przeczytać tak jak powinno być prawidłowo
i przejdziemy..., już jest, dobrze. W takim wypadku, kto jest za przyjęciem uchwały?

Radny Województwa Lubuskiego Jan Świrepo: Jan Świrepo - „za”.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Wszyscy Radni zagłosowali, bo część Radnych wyszło? Wszyscy? Tak? To proszę o
podsumowanie.

18 radnych za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się od głosowania.

Stwierdzam, że Stanowisko zostało podjęte.

Wynik głosowania stanowi załącznik nr 77 do protokołu.

*Stanowisko Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie
docenienia działań służb mundurowych, możliwości relacjonowania ich działań przez
wolne media oraz pomocy humanitarnej na polsko-białoruskiej granicy Unii
Europejskiej stanowi załącznik nr 78 do protokołu.*

Punkt 16.

Sprawy różne.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Uprzejmie przypominam, iż na stronie <https://sejmik.lubuskie.pl> w folderze: Budżet
Województwa Lubuskiego został zamieszczony projekt uchwały budżetowej
Województwa Lubuskiego na 2022 rok. Posiedzenia komisji stałych dot.
procedowania projektu budżetu na 2022 rok, odbędą się w okresie od 29 listopada

do 3 grudnia. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w sprawach różnych? Pani Aleksandra Mrozek, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Panie Przewodniczący, kilka tematów. Jeden to temat, którym rozpoczęłam sesję i kończę tym. Oczekujemy od Pana Przewodniczącego jako Klub Samorządowe Lubuskie odpowiedzi na piśmie na 5 punktów, które skierowaliśmy do Pana Przewodniczącego. Oczekujemy też na wyznaczenie terminu spotkania. Spotkania albo odmowy nie na zasadzie, że będzie to spotkanie między „zupą a drugim daniem”, tylko z szacunkiem dla Pana i Radnych. Postulowaliśmy przywrócenie na sesji Sejmiku punktu, w którym można zadawać bieżące pytania. Takie spowolnienie działań nie służy atmosferze pracy na Sejmiku. Myślę, że są granice cierpliwości czy oczekiwania na odpowiedź. To jest jedno. Drugie, jeżeli nie zostaną, tutaj nikt nikogo nie szantażuje, odpowiedzi przysłane, które będą nas satysfakcjonować, to za organizację posiedzenia ostatniej sesji, my zwrócimy się do wyciągnięcia konsekwencji do odpowiednich służb, bo z narażeniem zdrowia i życia była najpierw zabawa, a potem poważne traktowanie. Ilość osób zgromadzonych na sesji, nieewidencjonowane to, kto wchodzi bez możliwości, czy sugerowania ubrania maski, zabezpieczenia odległości pomiędzy osobami. Tak się nie może dziać. Ponieważ na sesji poprzedniej – 25 miał miejsce happening, na który brakowało reakcji wszystkich, którzy mieli coś do powiedzenia, poza - trzeba oddać - Przewodniczącym Platformy, który był gotów jakby zareagować, ale przecież nie jest gospodarzem. Gospodarzem jest Przewodniczący Sejmiku i Marszałek Województwa. Ja bardzo proszę o udostępnienie nagrania przebiegu ostatniej sesji od początku do końca. Bardzo proszę o udostępnienie nagrania końcówki sesji z wypowiedzią Radnego Sejmiku – Przewodniczącego Klubu, który odnosił się tutaj do nas w sposób pogardliwy, nazywając Klub niezgodnie z jego nazwą, nie mówiąc o tym już graniu „kałużowaniem” przez okres roku, sugerowałam, że konsekwencje tego mogą być gorsze niż sobie reżyser wymyślił ze skutkiem, oczywiście, dla nas – strony, która jest tak traktowana. Do Pani Marszałek i służb Pani Marszałek prośba. Ja rozumiem, że gorliwość wykonywania obowiązków jest usprawiedliwiona, natomiast chciałabym przy wszystkich eventach, spotkaniach, na które Pani Marszałek zaprasza, my nie odmawiamy udziału, szanujemy organizatora i dziękujemy za zaproszenie, nie

dzielenia radnych na sort pierwszy i drugi, usadzania w takich czy innych miejscach. Kompleksu nie mam, ale milczenie powoduje, że macie Państwo na to przyzwolenie. Wszyscy radni, czy dostali tysiąc parę głosów, czy dwa tysiące głosów, czy dwadzieścia dwa na tej sali są tak samo ważni, więc bardzo bym prosiła i jeszcze raz proszę. Nie będę pisać kolejny raz: czy mogę odebrać w tym tygodniu nagrania sesji, bo nie można ich w całości odtworzyć? Myślę, że zabawa się musi kończyć. Szacunek wzajemny do ludzi różniących się w wielu kwestiach, musi być. Nie warto wołać o tolerancję ... głosy z sali..., jeżeli Pan nie poskromi człowieka, który tu atakuje, to Panie Przewodniczący niech się Pan zastanowi, jaka jest Pana rola. Przecież tu jest kłamanie. Tu jest całkowite kłamanie człowieka, nie wiem, proszę dać herbatę, melisę. Musi Pan działać tak sprawnie, żeby to porządek tutaj był.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, nawet w punkcie – sprawy różne nie możemy spokojnie podebatować? Pani Radna, skończyła Pani, tak? Dziękuję bardzo. Pani Małgorzata Gośniowska-Kola, bardzo proszę.

Radna Województwa Lubuskiego Małgorzata Barbara Gośniowska-Kola:

Dziękuję bardzo Panie Przewodniczący. Szanowni Państwo Radni, ja w odniesieniu do uchwały o powołaniu Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego chcę zaznaczyć, że pełnimy tutaj funkcję i rolę, i mamy mandat do sprawowania radnego. Nie jest moją sprawą, żeby odnosić się do tego jakimi emocjami się kieruje Pani Radna Synowiec. Jestem do tego zmuszona, ponieważ Pani taką interakcję wywołuje. Jeżeli chodzi o złośliwości to nie jest moim zamiarem i nigdy nie było to, żeby się taką złośliwością kierować w stosunku do Państwa Radnych. A jeżeli Pani Radna Synowiec chce to oceniać to po swojej prawej stronie ma Pani wzór doskonałości, jeżeli chodzi o złośliwość i przerywanie, brak kultury – przed chwilą miało to miejsce. Jeżeli chodzi także o działania związane ze wsparciem dla młodzieży, które Województwo Lubuskie powinno wykazywać to zwracam uwagę, że bez względu na to, czy pracuję w Warszawie czy nie, a pracuję, mam stały kontakt z młodzieżą z Powiatu Wschowskiego i z innych. Od 15 lat prowadzę działalność społeczną i jest dla mnie to priorytetem, żeby w tego rodzaju działaniach brała młodzież udział. Jeżeli chodzi o stypendia to też chcę zwrócić uwagę,

że prosiłam o to i to właśnie podczas obrad Komisji doraźnej ds. Młodzieży, żeby wprowadzić taką praktykę – dobre narzędzie, które będzie propagowane przez Radnych Województwa Lubuskiego i będzie miało na celu fundowanie dla określonej szkoły w swoim powiecie, właśnie stypendiów sportowych, motywacyjnych do tego, żebyśmy my jako Radni właśnie tego rodzaju działania propagowali. Każdy z nas decyduje o tym – Pani Radna, ja także, różnego rodzaju wsparcie, stypendia i tutaj nie mam sobie nic do zarzucenia w tym zakresie. Wobec tego, proszę swoje oceny emocjonalne, czy Pani jest przykro, czy nie, zachować dla siebie. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Dziękuję. Pan Radny – Wiceprzewodniczący Tadeusz Ardelli.

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeusz Ardelli: Panie Przewodniczący, chciałem zapytać, co się dzieje z naszą Komisją Statutową. Trzy lata temu, zdaje się, została powołana taka komisja, której chyba jestem członkiem, ale ta komisja właśnie się spotkała już bardzo, bardzo dawno temu i nie wiem, jaki jest los tego naszego Statutu, który komisja miała opracować, bo nic się nie dzieje w tej sprawie. A mam radę do Pana Przewodniczącego, żeby zainteresował się, co z tą Komisją Statutową, bo ta komisja została powołana przez Sejmik. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek: Pani Radna Beata Kulczycka.

Radna Województwa Lubuskiego Beata Katarzyna Kulczycka: W gwoli przypomnienia: Komisja Statutowa obradowała, kiedy powstawała Komisja Klimatu i kiedy był temat zmiany komisji doraźnej na komisję stałą, więc ta komisja miała swoje miejsce przez te 2 lata, ale trzeba wrócić do historii. Natomiast Szanowni Państwo i Panie Przewodniczący, ja mam apel do Pana w sprawie interpelacji, bo nigdy nie zaczniemy traktować się poważnie. Nigdy nie rozpoczniemy normalnej współpracy, pomimo, że ona musi wrócić do normalności to naprawdę liczę, że wróci, jak odpowiedzi na interpelacje będą niepoważne, złośliwe, bagatelizowane przez niektórych dyrektorów departamentów. I bardzo proszę, żeby Pan jako Przewodniczący o to zadbał, żeby odpowiedzi na nasze interpelacje, na nasze

zapytania były, co do treści przynajmniej, pełne i wyczerpujące. Ja naprawdę nie mogę przeżyć sytuacji, dostając odpowiedzi krótkie, błędne, że po dwóch tygodniach ktoś się powołuje na odpowiedź i miesiąc czasu czekam na takową odpowiedź, właściwie nie doczekując się jej wcale. Naprawdę, Szanowni Państwo, możemy zmienić ton i możemy zmienić formę tych zapytań. Ja nie chcę doprowadzać do sytuacji krytycznej w tym dostępie do informacji publicznej, ale naprawdę nikt łaski nam nie robi z odpowiedziami na te interpelacje. I często tu w grę wchodzi jakieś ambicjonalne rzeczy, mam wrażenie, że w ogóle ja mam prawo pytać. Tak, ustalmy jedno, Radni mają prawo pytać, a pozostali czy pracownicy, czy Zarząd Województwa jest zobowiązany odpowiadać nam właściwie i wyczerpująco na pytania i o to, Panie Przewodniczący, apeluję i proszę, i oby ten apel chociaż raz przyjął Pan i zdyscyplinował cały swój zespół. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję, Pani Radna Anna Synowiec.

Radna Województwa Lubuskiego Anna Synowiec: Jest taki moment, że będziemy się teraz przerzucać, więc ja skieruję moją wypowiedź nie tylko do Radnych i osób uczestniczących, i słuchających tej sesji, ale też do Pani Radnej Gośniowskiej-Koli. Proszę odtworzyć sobie nagranie z sesji Sejmiku, kto pierwszy zaatakował i kto rozliczał mnie z prac komisji doraźnej, jeszcze z tamtej kadencji Sejmiku. Natomiast ta właśnie komisja doprowadziła do rozwiązania Pani dylematu dotyczącego stypendium. Otóż Pani Radna, Radny Województwa Lubuskiego jako członek ciała ustawodawczego, uchwałodawczego nie ma takiego uprawnienia jak Zarząd Województwa – przyznawania stypendiów. I Pani powinna pamiętać, że taki dylemat rozwiązaliśmy. Jeżeli chodzi o pracę tej komisji to są protokoły i dobrze Pani wie, bo uczestniczyła Pani w pracach tej komisji, jak to wszystko wyglądało, ile wkładu włożyliśmy. Może Pani nie pamięta, może Pani sobie odtworzyć. Natomiast naprawdę te uszczypliwości, mówienie o emocjach, mam wrażenie, że Pani cały czas emocjonalnie podchodzi do wszystkich spraw, bo nawet jak głosujemy nad Sejmikiem Młodzieżowym to Pani znowuż coś się nie podoba, co w ogóle nie ma związku z podejmowaną uchwałą i mam prawo wypowiedzieć się jako Radna odnośnie tej kwestii. Natomiast, jeżeli chodzi o kwestie nagrań z Sejmiku,

to chciałabym powiedzieć, że jeśli Pani Radna planuje jakieś kroki prawne, to muszę powiedzieć, że zasada jest jedna, jeżeli dowód jest możliwy do uzyskania to nie musi Pani składać wniosku do Pana Przewodniczącego, ponieważ wszyscy wiemy, że taka relacja jest odtwarzana na bieżąco. Ale też nie jest żadnym zaskoczeniem, że te nagrania są i będą na stronie lubuskie.pl, również na stronie fanpage'a i ja jak mam jakiś problem, czy mieliśmy problemy formalnej natury różnego typu, sama odtwarzałam sesję Sejmiku, jest to oczywiście możliwe. Jeżeli chodzi o pracę nad Statutem, nie jestem Przewodniczącą tej komisji. Wiem, że taka komisja była też wcześniej powoływana, ja byłam akurat Przewodniczącą, teraz Przewodniczącym jest Pan Radny Sebastian Ciemnoczołowski, ja chciałabym tylko taką refleksję do Przewodniczących Komisji – czy złożyliście nam uwagi? Dlatego że ta komisja nie powstała tylko po to, żeby zrobić jedną zmianę, jest szereg zmian, które są konieczne w Statucie. Jest potrzebna współpraca wszystkich Przewodniczących Komisji, również akurat te apele były kierowane, kiedy Panie były Przewodniczącymi Komisji. To nie jest oczywiście zarzut, ale ja bym chciała, żebyśmy wszyscy się pochylili nad tym Statutem, ponieważ Państwo doskonale wiedzą jaka jest procedura. Później taki Statut jest opiniowany przez Radę Ministrów, w związku z tym bardzo proszę ewentualnie, żebyśmy się skupili na tym, że jeśli Państwo Radni mają jakieś uwagi to oczywiście, jeżeli Pan Radny Ardelli domaga się tutaj, żebyśmy zamknęli pracę komisji, to może powtórzmy tę prośbę do wszystkich Przewodniczących Komisji, żeby zwrócić uwagę, czy komisje mają jakieś uwagi do Statutu. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Dziękuję, dziękuję Pani Radna. Proszę Pani Marszałek Elżbieta Polak.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak: Bardzo dziękuję.

Proszę Państwa, ja chciałabym bardzo, bardzo serdecznie uściskać Janka Świrepo, życzyć mu dużo, dużo zdrowia, bo miał bardzo trudne dni razem z żoną i myślę, że takie nasze wspólne oklaski dla niego, że skoro wytrzymał dzisiaj z nami cały dzień to na pewno ta choroba go nie powali. Wszystkiego dobrego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję, proszę Pani Radna Aleksandra Mrozek.

Radna Województwa Lubuskiego Aleksandra Mrozek: Szanowna Pani Radna, ja nie wiem, kogo Pani reprezentuje, ale ja uważam, że mam prawo zgłosić się z prośbą o udostępnienie materiału. Nie Panią proszę o tę usługę, tylko służby Biura Sejmiku. Jak można sobie odtworzyć sesję to proszę najpierw sobie sprawdzić, a potem rekomendować. Wobec tego podtrzymuję i oczekuję nagrań sesji przygotowanych i złożonych na odpowiednim materiale do odbioru w tym tygodniu. A wszelkie uwagi, gdzie, kto może to ręczę Pani, że gdyby Pani sprawdzała, Pani Radna, dostępność, zmienność komunikatów, zapisy, które są i nie ma to myślę, że takiej Rady by mi Pani nie udzieliła. Dziękuję.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Wacław Jan Maciuszonek:
Dziękuję Pani Radna. Pani Radna Aleksandro Mrozek, ja mam już przygotowaną odpowiedź, nawet jest już podpisana. Także wstrzymałem się dzisiaj, bo mieliśmy się spotkać, ale do spotkania nie doszło, nie z mojej winy, byłem do dyspozycji. Wyznaczę termin i jeżeli dalej Państwo jesteście zainteresowani jako Klub, możemy się spotkać, to jestem do dyspozycji. Chciałabym powiedzieć, że w każdej innej sprawie dużo się dzieje, dużo jest uwag. Tylko, że praktycznie nikt do mnie się nie zwraca z problemami. Ja nie będę, bo taki miałem zarzut, cenzurował odpowiedzi, jakie daje Zarząd Województwa na wasze interpelacje i pytania. Pilnuję, żeby były odpowiedzi, interweniuję, kiedy są opóźnienia, bo nie raz pojawiają się opóźnienia w odpowiedzi. I na każdym spotkaniu z Przewodniczącymi Klubów, z Zarządem, z Panią Marszałek informuję, żeby te odpowiedzi były prawdziwe. Także przyjmuję te wszystkie uwagi do wiadomości. W sprawie pisma odpowiedź Państwo dostaniecie. Być może, że już nawet dzisiaj. Chciałabym jeszcze Państwa poinformować, że dzisiaj obchodzi urodziny nasz Kolega Tadeusz Ardelli. Chciałbym w imieniu swoim i wszystkich radnych złożyć najserdeczniejsze życzenia naszemu Jubilatowi i z Panią Marszałek wręczyć drobny upominek. Bardzo proszę Pani Marszałek.

Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Anna Polak oraz Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek wręczają upominek Wiceprzewodniczącemu Sejmiku Województwa Lubuskiego Tadeuszowi Ardelli.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Szanowni Państwo, kolejna zwyczajna sesja Sejmiku odbędzie się 20 grudnia o godz. 11:00. Tak jak już wcześniej, żeśmy informowali czy uzgodnili, że opłatek, jeżeli będzie możliwy do zorganizowania, ze względu na pandemię, zorganizujemy w innym terminie. Termin podamy. Sesja 20 grudnia o godzinie 11:00.

Punkt 17.

Zamknięcie obrad XXXVII sesji Sejmiku.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego Waclaw Jan Maciuszonek:

Zamykam obrady XXXVII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego kadencji 2018-2023. Dziękuję Radnym, Parlamentarzystom i zaproszonym gościom, za udział w jej obradach.

Protokół sporządzili:

Natalia Szymborska-Łukasiewicz

Małgorzata Pieczyńska

Ewa Węgiekiewicz-Bieniarz

Obrady prowadzili:

Przewodniczący Sejmiku

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Waclaw Maciuszonek

Tadeusz Ardelli